

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.1.1.2024

Radosław Król
Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Warmińsko-Mazurski
Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Al. Marszałka J. Piłsudskiego 7/9
10-959 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 rok w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Radosław Król, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, od 20 grudnia 2023 r. (dalej: Wojewoda). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili: Artur Chojecki, Wojewoda, od 8 grudnia 2015 r. do 1 listopada 2023 r., Piotr Opaczewski, drugi wicewojewoda, od 2 listopada 2023 r. do 19 grudnia 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lidia Wójcik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/3/2024 z 4 stycznia 2024 r. 2. Izabela Kowalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/5/2024 z 4 stycznia 2024 r. 3. Miłosz Chmielewski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/20/2024 z 23 stycznia 2024 r. 4. Joanna Majkowska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/33/2024 z 16 lutego 2024 r. <p>(akta kontroli str. 1-10, 4491-4493)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie (dalej: Wojewoda) oraz ocena wykonania planu finansowego Urzędu, jako dysponenta III stopnia.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² (dalej: ufp), w tym:<ol style="list-style-type: none"> a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek, b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy wykonania planu dochodów i stanu należności pozostałych do zapłaty oraz szczegółowej kontroli windykacji zaległości,
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontroli prawidłowości: zmian wynikających z podziału rezerw celowych oraz dokonanych blokad,
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 85/28 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań oraz stosowanych procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/28.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli wydatków w kwocie 168 073,9 tys. zł, tj. 7,9% zrealizowanych w 2023 r. w części 85/28, nie stwierdzono niecelowego wydatkowania środków publicznych, za wyjątkiem sfinansowania z tych środków dwóch spotów wyborczych byłego Wojewody⁴. Poniesiono je z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i aktach wykonawczych.

Analiza działań windykacyjnych przeprowadzona na próbie zaległości w kwocie 1 069,4 (0,1% ich ogółu) wykazała, że były one na ogół prawidłowe. W 2023 r. na bieżąco analizowano wpływ należności, jednak nie podejmowano wszystkich działań w stosunku do dłużników wobec, których prowadzona była egzekucja wszczęta w latach poprzednich.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje łączne sprawozdania za 2023 rok sporządzone przez dysponenta części 85/28 oraz sprawozdania jednostkowe dysponenta III stopnia. Sprawozdania łączne dysponenta części sporządzono na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych, a sprawozdania jednostkowe dysponenta III stopnia, na podstawie danych wynikających z ewidencji

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Na ten cel poniesiono wydatki w kwocie 10 tys. zł.

księgowej. Przyjęty w Urzędzie system kontroli zarządczej zapewniał kontrolę prawidłowości sporządzanych sprawozdań, a Wojewoda sprawował w tym zakresie odpowiedni nadzór.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały głównie na:

- niepodejmowaniu działań windykacyjnych zmierzających do wyegzekwowania od czterech dłużników należności w kwocie 449,8 tys. zł (45,8% badanych zaległości),
- niewyksięgowaniu według stanu na 31 grudnia 2023 r., z ksiąg rachunkowych należności w kwocie 395,3 tys. zł, pomimo że uległy one przedawnieniu (38,9% badanych),
- nieterminowej wypłacie środków dotacji w kwocie 3900,7 tys. zł (2,5% badanych),
- sfinansowaniu ze środków budżetu państwa dwóch spotów wyborczych byłego Wojewody, za wykonanie których Urząd zapłacił łącznie 10 tys. zł,
- nierzetelnym postępowaniu związanym z wykorzystaniem przez Urząd filmów, infografik oraz z przeprowadzeniem kampanii sponsorowanej w serwisie Facebook, na którą wydatkowano 90 tys. zł,
- nierzetelnym opisie przedmiotu zamówienia dotyczącym wykonania materiałów informacyjnych, za który zapłacono 21,3 tys. zł,
- wypłacie w czerwcu 2023 r. dodatków zadaniowych z tytułu opracowania i wdrożenia nowatorskiego rozwiązania zarządczego pn. „Zintegrowany Program Rozwoju Zawodowego Kadry Kierowniczej – program budowania warsztatu zarządczego⁵”, pomimo zakończenia tego zadania w styczniu 2022 r.

Wojewoda stosownie art. 175 ust. 1 i 2 upf sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/28, jednak nadzór ten nie był w pełni skuteczny. Świadczą o tym stwierdzone w kontroli nieprawidłowości.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu faktycznego

1.1. Zrealizowane w części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie dochody w kwocie 97 376 tys. zł były o 19,6% wyższe od przyjętych w ustawie budżetowej na rok 2023⁷ oraz o 5,8% wyższe od wykonanych w 2022 r. Główne źródła dochodów stanowiły wpływy z tytułu: gospodarki gruntami i nieruchomościami (33 965,8 tys. zł, tj. 34,9% ogółu dochodów), egzekucji świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (28 690,1 tys. zł – 29,5%), a także opłat pobieranych przez powiatowe inspektoraty weterynarii (12 811,7 tys. zł – 13,2%).

W 2023 r. w porównaniu do 2022 r. największy wzrost dochodów odnotowano w rozdziałach: 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami (o 4478,4 tys. zł) oraz 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (o 2274,3 tys. zł). W rozdziałach tych zrealizowano także największe wpływy z tytułu dochodów w stosunku do planowanych, które były wyższe odpowiednio o: 5862,8 tys. zł i 5190,1 tys. zł. Przyczyną wzrostu dochodów w rozdziale 70005 było

⁵ Dalej: ZPRZ.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa budżetowa z dnia 15 grudnia 2022 r. na rok 2023 (Dz. U. 2023 r. poz. 256, ze zm.).

większe zainteresowanie związane z odpłatnym nabyciem prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa, zaś w rozdziale 85502 – w szczególności wzrost ściągальności należności od dłużników alimentacyjnych.

(akta kontroli str. 10-31, 912-937)

Wykonane przez Urząd (dysponenta III stopnia) w 2023 r. dochody wyniosły 883 tys. zł i stanowiły 107,8% planowanych oraz 100,1% dochodów roku poprzedniego. Wyższe wykonanie dochodów w stosunku do planowanych wynikało głównie ze zwiększonej liczby wniosków podmiotów leczniczych o wpis do rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą, otrzymanych odszkodowań w związku z zalaniem pomieszczeń Urzędu oraz z polisy sprawcy w związku z całkowitą szkodą pojazdu, a także z tytułu rozliczeń z najemcami za zużyte media.

(akta kontroli str. 32-36)

1.2. Na koniec 2023 r. w części 85/28 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1 012 477,5 tys. zł, w tym 957 777,8 tys. zł stanowiły zaległości (94,6% ogółu należności). W porównaniu do 2022 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 111 298 tys. zł (o 12,4%), a zaległości o 89 553,3 tys. zł (o 10,3%).

Największy wzrost należności i zaległości wystąpił w świadczeniach rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz składkach na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego odpowiednio o 81 087,7 tys. zł i 82 638,6 tys. zł oraz w ośrodkach wsparcia o 29 440,1 tys. zł i 6790 tys. zł.

Wzrost należności i zaległości w rozdziale 85502 wynikał przede wszystkim z faktu, że w 2023 r. jst:

- odzyskały mniejszą niż w 2022 r. kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego,
- umorzyły mniejszą niż w 2022 r. kwotę należności od dłużników alimentacyjnych.

Na wzrost stanu należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych wpływ miał wzrost kwoty świadczeń pielęgnacyjnych w stosunku do roku ubiegłego. Kwota ww. świadczenia w 2023 r. wynosiła 2458 zł i była o 339 zł wyższa niż obowiązująca w 2022 r. (2119 zł).

Wzrost należności w rozdziale 85203 wynikał głównie z przypisu należności dokonanych na podstawie decyzji określających dotację do zwrotu wraz z naliczonymi odsetkami dla czterech gmin⁸, natomiast wzrost zaległości pojawił się w związku z tym, że nie zostało wstrzymane wykonanie należności od jednej z czterech ww. gmin.

Największy spadek należności i zaległości wystąpił w rozdziale 85132 Inspekcja Sanitarna (o 360,5 tys. zł i 368,3 tys. zł), co spowodowane było umorzeniem nieściągalnych administracyjnych kar pieniężnych za wprowadzenie do obrotu środków zastępczych, tzw. dopalaczy.

(akta kontroli str. 37-40, 912-937)

W Urzędzie obowiązywały procedury będące podstawą ujęcia należności w ewidencji księgowej, zawarte w Zasadach rachunkowości dysponenta głównego i dysponenta III stopnia oraz w Instrukcji obiegu dokumentów księgowych, stanowiących odpowiednio: załącznik nr 1 i 2 do zarządzenia nr 351 Wojewody z dnia 28 grudnia 2021 r., ze zm.⁹ Na podstawie badania ośmiu należności przypisanych

⁸ Gmina: Purda, Reszel, Olsztyn i Jedwabno.

⁹ Wprowadzonych zarządzeniem nr 351 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie polityki rachunkowości oraz obiegu dokumentów księgowych w Urzędzie, ze zm., dalej: Zarządzenie w sprawie polityki rachunkowości.

w 2023 r. na kwotę 5539,9 tys. zł¹⁰ ustalono, że w Urzędzie przestrzegano ww. procedur i na bieżąco ujmowano należności w księgach rachunkowych. W oparciu o ww. regulacje w Urzędzie systematycznie prowadzono kontrole terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa. Kontrola ta prowadzona była przez pracowników Wydziału Finansów i Kontroli (dalej: Wydział FK), m.in. poprzez monitoring spłaty należności z wykorzystaniem ewidencji pomocniczej, w szczególności przed skierowaniem należności na drogę postępowania egzekucyjnego.

(akta kontroli str. 41-219)

Analiza dokumentacji 11 dłużników dysponenta części zalegających ze spłatą należności w kwocie 981,9 tys. zł¹¹ wykazała, że w przypadku:

- Pięciu dłużników posiadających zaległości z lat 2012-2022 na kwotę 321,4 tys. zł dysponent części w trzech sprawach monitorował przebieg prowadzonych przez urzędy skarbowe postępowań egzekucyjnych, zaś w dwóch, w których umorzono postępowania egzekucyjne we wrześniu 2021 r. i w maju 2023 r., poszukiwał majątku. Badanie wykazało jednak, że w przypadku dłużnika zalegającego ze spłatą należności w kwocie 271,1 tys. zł, działania te były prowadzone w 2023 r. nierzetelnie (opisano w pkt 1 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).
- Sześciu dłużników posiadających zaległości wobec zlikwidowanego Funduszu Skarbu Państwa na kwotę 660,5 tys. zł, działania dysponenta w:
  - Trzech sprawach były nierzetelne (opisano w pkt 1 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).
  - W przypadku innych dwóch dłużników, zaległość oraz odsetki uległy przedawnieniu, mimo to były ujęte na koniec 2023 r. w księgach rachunkowych dysponenta części 85/28 i wykazane w sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2023 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych oraz w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27) za 2023 r. (opisano w pkt 2 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). W trakcie kontroli NIK, w marcu 2024 r., dokonano wysięgowania odsetek dotyczących zaległości jednego z dłużników¹².
  - W jednym przypadku, w listopadzie 2023 r., dłużnik wniósł o rozłożenie zaległości na raty i wg stanu na 31 grudnia 2023 r. sprawa była w toku.

(akta kontroli str. 220-743)

Analiza zmian kwot zaległości dwóch dysponentów II stopnia, tj. Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Olsztynie i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie oraz 52 dysponentów III stopnia wykazała, że na koniec 2023 r. zaległości jednostek podległych Wojewodzie wynosiły ogółem 3453,5 tys. zł i w porównaniu do 2022 r. były niższe o 589 tys. zł (o 14,6%). Największy kwotowo wzrost zaległości wystąpił w: Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Braniewie o 14,1 tys. zł (o 77%), Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie o 13,7 tys. zł (o 25%), Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie o 5,5 tys. zł (o 28%). Przyczyną wzrostu ww. zaległości było nieopłacenie przez zobowiązanych grzywien i kar pieniężnych wymierzonych przez ww. dysponentów III stopnia, co skutkowało wystawieniem przez nich tytułów wykonawczych i skierowaniem spraw do egzekucji.

(akta kontroli str. 744-746)

¹⁰ Stanowiły one 34,2% ogółu należności przypisanych na kwotę 16 220,1 tys. zł. Badaniem objęto karę budowlaną, zwrot dotacji, grzywnę w celu przymuszenia, opłatę za wydanie postanowienia, karę za niewydanie decyzji w terminie decyzję o lokalizacji obiektu, opłatę legalizacyjną.

¹¹ Suma należności głównej, odsetek i kosztów.

¹² Do dnia zakończenia czynności kontrolnych (2 kwietnia 2024 r.) nie sporządzono korekty sprawozdania Rb-27.

1.2.1. Na koniec 2023 r. należności pozostałe do zapłaty dysponenta III stopnia wyniosły 159 tys. zł, w tym 88 tys. zł stanowiły zaległości. W porównaniu do stanu na koniec 2022 r. były one niższe odpowiednio o: 69 tys. zł i 140 tys. zł (tj. o 30,3% i 61,4%). Spadek zaległości wynikał z zawartej ugody¹³ z jednym z dłużników. W wyniku tej ugody rozłożono spłatę zadłużenia¹⁴ na raty.

W Wydziale FK systematycznie monitorowano terminowość zapłaty należności dysponenta III stopnia, m.in. poprzez analizę wpływów na rachunek bankowy i sald odpowiednich kont rozrachunkowych. Analiza dokumentacji pięciu dłużników zalegających ze spłatą należności w kwocie 52,2 tys. zł (tj. 59,4% zaległości dysponenta III stopnia) wykazała, że ich windykację prowadzono zgodnie z procedurami wewnętrznymi, tj. m.in. wysyłano wezwanie do zapłaty, a następnie przedsądowe wezwanie do zapłaty. W przypadku braku zapłaty wierzytelności cywilnoprawnej przygotowywano wnioski o skierowanie postępowania na drogę sądową, który przekazywano do Wydziału Prawnego i Nadzoru (dalej: Wydział PN). Podejmowano działania zmierzające do wszczęcia egzekucji lub skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Badanie dokumentacji dotyczącej pięciu najstarszych zaległości w łącznej kwocie 35,3 tys. zł, których termin wymagalności przypadał w latach 2010-2019 wykazało, iż postępowania egzekucyjne były w toku. Ustalono także, że odsetki w kwocie 2,2 tys. zł (naliczone od dwóch zaległości), uległy przedawnieniu w 2019 r. i 2020 r. Były one jednak ujęte w księgach rachunkowych dysponenta III stopnia i wykazane w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27) wg stanu na 31 grudnia 2023 r. (opisano w pkt 3 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). W trakcie kontroli NIK, w marcu 2024 r., zostały one wyksięgowane i nie wystąpiły w skorygowanym sprawozdaniu Rb-27. Odpis aktualizacyjny na te zaległości utworzono w 2023 r. zgodnie z § 24 ust. 8 Zasad rachunkowości dysponenta głównego i dysponenta III stopnia. Przepis ten stanowi, że dla należności przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, do których nie można wiarygodnie oszacować kwoty odpisu, ustala się go w wysokości 100% w przypadku nieuregulowania należności powyżej 365 dni.

(akta kontroli str. 747-857, 4077-4094)

1.3. W 2023 r. w Urzędzie z uwagi na przedawnienie wyksięgowano z ewidencji dysponenta części należności w łącznej kwocie 115,3 tys. zł od trzech dłużników. Analiza spisanych należności wykazała, że w każdym przypadku ustalono stan faktyczny i wyjaśniono wszystkie okoliczności sprawy, a spisanie należności nastąpiło zgodnie z art. 35b ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁵ oraz procedurami wewnętrznymi. Przedawnieniu uległa również należność w wysokości 15 tys. zł, która nie została spisana w 2023 r., z uwagi na przedawnienie z dniem 31 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 858-859, 862-871)

1.4. Analiza zaległości jakie wystąpiły na koniec 2023 r. w pięciu działach klasyfikacji budżetowej¹⁶ wykazała, że w Urzędzie podejmowano działania w celu zwiększenia

¹³ Z 27 listopada 2023 r.

¹⁴ W łącznej wysokości 155 tys. zł.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 120, ze zm.

¹⁶ W łącznej kwocie 945 347 tys. zł (98,7% ogółu zaległości), w tym: 925 586 tys. zł w rozdziale 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, 16 667 tys. zł w rozdziale 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami, 2170 tys. zł w rozdziale 85132 Inspekcja Sanitarna, 899 tys. zł w rozdziale 71015 Nadzór budowlany zbiorowy, 25 tys. zł w rozdziale 90014 Inspekcja Ochrony Środowiska. W rozdziałach: 75095 Pozostała Działalność oraz 60004 Lokalny transport zbiorowy zaległości nie występowały.

skuteczności ich egzekwowania. I tak w przypadku: świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, gospodarki gruntami i nieruchomościami, inspekcji sanitarnej, nadzoru budowlanego zbiorowego, inspekcji ochrony środowiska, analizowano sprawozdania finansowe i budżetowe oraz z zakresu operacji finansowych¹⁷ (m.in. pod kątem zwiększenia i/lub zmniejszenia zaległości w spłacie należności). Dodatkowo w przypadku świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego analizowano także sprawozdania rzeczowo-finansowe ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego ujęte w Centralnej Aplikacji Statystycznej¹⁸ (m.in. w odniesieniu do: podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, liczby dłużników w gminie, kwoty wydatkowanych środków na czynności wobec dłużników alimentacyjnych).

W 2023 r. Wojewoda przeprowadził w ośrodkach pomocy społecznej 11 problemowych kontroli w zakresie realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁹. W trakcie tych czynności analizowano m.in. proces windykacji należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, wykazanych w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w zakresie prowadzonych przez te jednostki działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Dodatkowo w 2023 r. przeprowadzono w jst siedem kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczenia środków dotacji celowej oraz ustalania należności i wykonania dochodów budżetu państwa w rozdziale 85502. W toku kontroli dokonywano sprawdzenia podejmowanych przez jednostki kontrolowane działań przedegzekucyjnych oraz egzekucyjnych wobec dłużników. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że jednostki kontrolowane wypełniły dyspozycję zawartą w przepisach art. 42 ust. 5 ufp, który stanowił, że jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

Z przeprowadzonych przez Wojewodę analiz i kontroli wynikało, że jedną z przyczyn niskiej ścisłości należności był brak działań w stosunku do dłużników, którzy nie stawili się na wywiad alimentacyjny oraz nieskuteczna aktywizacja zawodowa w powiatowych urzędach pracy. Działania jakie podejmowano w tym zakresie najczęściej polegały na udzielaniu instruktażu mającego na celu usprawnienie i zintensyfikowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w tym zakresie wydawanie zaleceń pokontrolnych.

W latach 2022-2023 z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego osiągnięto wpływy w łącznej kwocie 48 630,3 tys. zł, z czego: 23 696,7 tys. zł w 2022 r. oraz 24 933,6 tys. zł w 2023 r.

W przypadku gospodarki gruntami i nieruchomościami, inspekcji sanitarnej, nadzoru budowlanego zbiorowego, inspekcji ochrony środowiska Wojewoda

---

¹⁷Tj.: Sprawozdania: z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami (Rb-27ZZ), w zakresie operacji finansowych o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N), o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych (Rb-ZN).

¹⁸ Dalej: CAS.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1993.

nie przeprowadzał kontroli w jst. Sprawy budzące wątpliwości wyjaśniane były na bieżąco, podczas m.in. rozmów z właściwą jednostką.

(akta kontroli str. 860-861)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2023 r. dysponent części nie podejmował działań (czynności) zmierzających do wyegzekwowania należności cywilnoprawnych od czterech dłużników zalegających ze spłatą kwoty 449,8 tys. zł²⁰. Takie zachowanie nie było zgodne z art. 42 ust. 5 ufp, który stanowi, że jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, w tym w przypadku:

- Dłużnika²¹, zalegającego z kwotą 271,1 tys. zł, w 2022 r. prowadzona była korespondencja pomiędzy pracownikami Wydziału FK i Wydziału PN. Ostatnie pismo Wydziału FK z 20 lipca 2022 r., skierowane do Wydziału PN o podjęcie kroków prawnych w celu ustalenia majątku dłużnika, pozostało bez odpowiedzi. W grudniu 2023 r. wznowiono korespondencję. Nie podjęto jednak żadnych kroków w celu wyegzekwowania należności.

Dyrektor Wydziału FK wyjaśniła, że w 2023 r. kontaktowano się osobiście i telefonicznie z radcą prawnym, który w marcu 2023 r. zapewnił, że w najbliższym czasie zostaną podjęte działania w tej sprawie. Na tej podstawie uznano, że działania wobec dłużnika były podejmowane przez pracowników Wydziału PN.

Radca prawny wyjaśnił, że w 2023 r., wydział merytoryczny nie wystąpił do niego o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia majątku dłużnika. Dodał, że wcześniej w tej sprawie podejmował jedynie działania wspierające, polegające na udzielaniu wyjaśnień w kwestiach prawnych oraz organizacyjnych.

Zdaniem NIK w powyższej sprawie nie podejmowano działań w celu ustalenia majątku i wyegzekwowania należności.

- Dłużnika²² (121,1 tys. zł), w przypadku którego uzyskano od syndyka informację o uzupełnieniu ostatecznego planu podziału funduszy masy spadkowej (13 września 2021 r.) oraz wpłacie wynikającej z tego podziału (17 stycznia 2022 r.). Dłużnik ten został wykreślony z rejestru przedsiębiorców 2 lutego 2023 r. Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 2 ufp była to jedna z przesłanek, która mogłaby stanowić podstawę umorzenia w całości należności cywilnoprawnych. Nie podjęto jednak działań w celu zbadania dwóch pozostałych przesłanek określonych w tym przepisie, tj. brak majątku, z którego można by egzekwować należność oraz, czy odpowiedzialność z tytułu należności nie przeszła z mocy prawa na osoby trzecie.

Dyrektor Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości (dalej: Wydział WIN) wyjaśniła, że w tej sprawie nie podejmowano żadnych działań, ponieważ syndyk nie poinformował Wojewody o wykreśleniu dłużnika z rejestru,

²⁰ Wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.

²¹ Nr kontrahenta: 5354.

²² Nr kontrahenta: 5129.

do czego obligował go art. 477 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r., Kodeks spółek handlowych²³.

NIK nie podziela stanowiska Dyrektora Wydziału WIN. Zadaniem dysponenta było monitorowanie postępowania. Natomiast po uzyskaniu informacji o uzupełnieniu ostatecznego planu podziału funduszy masy spadkowej (13 września 2021 r.) oraz wpłacie wynikającej z tego podziału (17 stycznia 2022 r.), dysponent nie dokonywał żadnych działań w sprawie.

- Dwóch dłużników²⁴, zalegających łącznie na kwotę 57,6 tys. zł:
  - dokumentacja sprawy jednego z nich (zaległość na kwotę 56,4 tys. zł) została przekazana do Wydziału PN 14 lutego 2023 r., a dopiero 11 stycznia 2024 r., dokonano kolejnej czynności, tj. wystąpiono do Urzędu Stanu Cywilnego w Olsztynie o wydanie odpisu z ksiąg stanu cywilnego. Radca prawny wyjaśniła, że w związku z natłokiem obowiązków i koniecznością wykonywania zadań pilnych dokonała ich priorytetyzacji. Dodała, że w tej sprawie nie zachodziło niebezpieczeństwo niedochowania terminów, ponieważ roszczenie nie uległo przedawnieniu;
  - dokumentacja sprawy drugiego z nich (zaległość na kwotę 1,2 tys. zł) została przekazana do Wydziału PN 15 grudnia 2022 r., ostatnią informację od komornika sądowego uzyskano 21 lutego 2023 r., a dopiero 6 marca 2024 r., w trakcie kontroli NIK, wydano opinię o spełnieniu przesłanek do umorzenia należności. Skutkiem takiego działania było zawyżenie należności w sprawozdaniach budżetowych. Radca prawny wyjaśniła, że wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, a biorąc pod uwagę m.in. kolejność zaspokojenia, wysokość zadłużenia, należność winna być umorzona.

(akta kontroli str. 332-461, 572-601, 648-696, 713, 719-740, 2731-2736)

2. Z ksiąg rachunkowych dysponenta części do 31 grudnia 2023 r. nie wyksięgowano należności w łącznej kwocie 393,1 tys. zł (w tym odsetki 371,2 tys. zł), pomimo tego, że uległy one przedawnieniu odpowiednio w 2020 i w 2021 r. Spisanie tych należności powinno nastąpić w sposób określony w Planie kont dysponenta głównego (Zarządzenie w sprawie polityki rachunkowości). Skutkowało to ujęciem przedawnionych należności w następujących sprawozdaniach dysponenta części 85/28:

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N), w pozycji sprawozdania „należności wymagalne” w kwocie 21,9 tys. zł (należność główna; sprawozdanie zatwierdzone i przekazane do Ministra Finansów). Było to niezgodne z § 13 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 8 (Instrukcja sporządzania sprawozdań) do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁵, określającym, że w sprawozdaniu Rb-N wykazuje się wymagalne należności, rozumiane jako wartość wszystkich bezspornych należności, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały przedawnione, ani umorzone;
- z wykonania w 2023 r. planu dochodów budżetowych (Rb-27) w pozycji „należności pozostałe do zapłaty ogółem” oraz „zaległości netto” w kwocie

²³ Dz. U z 2024 r., poz. 18.

²⁴ Nr kontrahenta: 5156 i 5167.

²⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 652.

393,1 tys. zł (sprawozdanie zatwierdzone i przekazane do Ministra Finansów). Było to niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 5 załącznika nr 35 (Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa) do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁶, określającym, że w sprawozdaniu Rb-27 w kolumnie zaległości netto wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane.

Dyrektor Wydziału FK wyjaśniła, że do 11 marca 2024 r. wydział merytoryczny nie przekazał informacji o przedawnieniu odsetek, stąd nie podejmowano czynności w celu ich spisania.

Dyrektor Wydziału WIN wyjaśniła, że z powodu przeoczenia nie poinformowano Wydziału FK, iż odsetki w wysokości 246,4 tys. zł uległy przedawnieniu. Wskazała, że dokonano tego 15 marca 2024 r., w trakcie kontroli NIK.

Radca prawny wyjaśniła, że w przypadku należności w kwocie 146,7 tys. zł, w tym odsetki 124,7 tys. zł, nie podejmowała w 2023 r. żadnych czynności, ponieważ wierzytelność uległa przedawnieniu. Dodała, że w tej sprawie sporządziła opinię w kwietniu 2023 r., w której jednoznacznie wskazała na przedawnienie, jednak z uwagi na natłok spraw, opinii tej nie przekazała do wydziału merytorycznego.

NIK zwraca uwagę na nierzetelność prowadzonych działań wynikających m.in. z braku przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz braku niezwłocznych działań. W przypadku postępowania dotyczącego zaległości na łączną kwotę 146,7 tys. zł, z dokumentacji jednoznacznie wynika, że Wydział WIN zwracał się dwukrotnie o opinię prawną w sprawie dłużnika (15 grudnia 2022 r. oraz 11 lipca 2023 r.), co odnotowano w systemie EZD²⁷, na które jednak nie otrzymał odpowiedzi.

(akta kontroli str. 602-647, 713-715, 719-737, 2731-2736)

3. Z ksiąg rachunkowych dysponenta III stopnia do 31 grudnia 2023 r. nie wyksięgowano odsetek od dwóch należności na łączną kwotę 2,2 tys. zł (spośród pięciu badanych), pomimo tego że uległy one przedawnieniu odpowiednio w 2019 r. i w 2020 r. Spisanie tych należności powinno nastąpić w sposób określony w Planie kont dysponenta III stopnia (Zarządzenie w sprawie polityki rachunkowości). Skutkowało to ujęciem przedawnionych odsetek w sprawozdaniu dysponenta III stopnia z wykonania za 2023 r., planu dochodów budżetowych (Rb-27), w pozycji „należności pozostałe do zapłaty ogółem” oraz „zaległości netto” w kwocie 2,2 tys. zł. Było to niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 5 załącznika nr 35 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Główny księgowy dysponenta III stopnia wyjaśniła, że trwa jeszcze inwentaryzacja aktywów i pasywów, polegająca na porównaniu zapisów dokonanych w księgach rachunkowych z odpowiednimi dokumentami źródłowymi i po jej zakończeniu przedawnione odsetki zostaną odpisane z ksiąg rachunkowych. Jednocześnie wskazała, że nie miała informacji zwrotnej, że komornik sądowy odmówił wszczęcia egzekucji w zakresie przedawnionych odsetek²⁸.

(akta kontroli str. 820-853, 856-857)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie na ogół prawidłowo podejmowano działania w celu dochodzenia należności z tytułu dochodów budżetowych. Stwierdzono bowiem, że na bieżąco dokonywano przypisów należności w księgach rachunkowych

²⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 454, dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

²⁷ Elektroniczne zarządzanie dokumentacją.

²⁸ Postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z 31 marca 2023 r., sygn. akt Km 846/23.

oraz prowadzono kontrolę terminowości wpływu tych należności. Ujawniono jednak nieprawidłowości dotyczące przypadków niepodejmowania działań zmierzających do wyegzekwowania należności cywilnoprawnych (45,8% badanych kwot zaległości), a także polegające na niewyksięgowaniu z ksiąg rachunkowych przedawnionych należności (38,9% badanych).

OBSZAR

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

2.1.1. W 2023 r. wydatki budżetu państwa w części 85/28 zrealizowano w kwocie 2 114 199,3 tys. zł, co stanowiło 95,9% kwoty ujętej w planie po zmianach oraz 77,6% wykonanych w roku poprzednim (2 723 071,8 tys. zł). Największe wydatki zrealizowano w:

- Dziale 855 Rodzina w kwocie 706 942,4 tys. zł, co stanowiło 33,4% ogółu wydatków w części. Zostały one wykonane w kwocie niższej o 541 452,7 tys. zł (o 43,4%) niż w roku poprzednim oraz niższej o 12 068,4 tys. zł (o 1,7%) w stosunku do planu po zmianach. Najwięcej środków wydatkowano na świadczenia:
  - rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, tj. kwotę 685 221,5 tys. zł (o 7,5% więcej niż w 2022 r.).
- Dziale 852 Pomoc społeczna – 346 869,3 tys. zł (16,4% wydatków) i zostały one wykonane w kwocie niższej o 92 988,9 tys. zł (o 21,1%) niż w roku poprzednim oraz niższej o 10 960,2 tys. zł (o 3,1%) w stosunku do planu po zmianach. Najwięcej środków wydatkowano na sfinansowanie funkcjonowania i rozwoju sieci ośrodków wsparcia (108 070,7 tys. zł, tj. o 12,3% więcej niż w 2022 r.) oraz domów pomocy społecznej (55 732,9 tys. zł, tj. o 39% więcej niż w 2022 r.).
- Dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo – 304 794,6 tys. zł (14,4% wydatków) i zostały zrealizowane w kwocie wyższej o 98 940 tys. zł (o 48,1%) od wydatków z 2022 r. oraz niższej o 51 166,6 tys. zł (o 14,4%) od zaplanowanej. Środki te wydatkowano głównie w rozdziałach:
  - 01095 Pozostała działalność (146 587,6 tys. zł, tj. o 53,8% więcej niż w 2022 r.), obejmującym przede wszystkim dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych,
  - 01034 Powiatowe inspektoraty weterynarii (68 413,9 tys. zł, tj. o 35,7% więcej niż w 2022 r.), głównie na wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z pochodnymi oraz na zakup pozostałych usług.

W 2023 r., w porównaniu do roku poprzedniego, wydatki budżetu państwa w części 85/28 spadły ogółem o 608 872,5 tys. zł (o 22,4%). Najwyższy spadek wydatków wystąpił w rozdziałach:

- 85501 Świadczenie wychowawcze (o 586 012,8 tys. zł, tj. o 100% w stosunku do roku 2022), w związku ze zmianą ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw²⁹, która m.in. ustalała Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako podmiot właściwy do ustalania prawa do świadczenia wychowawczego. Tym samym w 2023 r. Wojewoda nie realizował wydatków w rozdziale 85501.

²⁹ Dz. U. poz. 1981.

- 85141 Ratownictwo medyczne (o 147 779 tys. zł, tj. o 94% w stosunku do 2022 r.), co spowodowane zostało przede wszystkim zmianą ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym³⁰. Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 46 ust. 1 ww. ustawy obowiązującym od 1 stycznia 2023 r. zadania zespołów ratownictwa finansowane są przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Największy wzrost wydatków wystąpił w rozdziale 01095 Pozostała Działalność (o 51 264,9 tys. zł, tj. o 53,8% w stosunku do 2022 r.), czego powodem była m.in. wyższa kwota środków finansowych przeznaczonych na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminy w I i II terminie płatniczym w 2023 r., jak również większa liczba wypłacanych odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach rolnych przez zwierzęta łowne.

W 2023 r. nie zrealizowano planowanych wydatków w kwocie 91 478,6 tys. zł, co stanowiło 4,2% planu po zmianach, w tym:

- 51 166,6 tys. zł (14,4% planu po zmianach) w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, w tym najwięcej w rozdziale:
  - 01022 Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w kwocie 49 284,4 tys. zł (50,6% planu), co spowodowane było mniejszą liczbą ognisk chorób zakaźnych zwierząt;
- 10 960,2 tys. zł (3,1%) w dziale 852 Pomoc Społeczna, w tym najwięcej w rozdziale:
  - 85216 Zasiłki stałe w kwocie 4541,7 tys. zł (8,5% planu), co wynikało przede wszystkim z nabycia przez osoby pobierające zasiłki uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych z ubezpieczenia społecznego, zmian wysokości dochodów podopiecznych, niezakończenia w 2023 r. wszczętych postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczenia z powodu m.in. niedostarczenia przez wnioskodawców kompletu dokumentów do przyznania zasiłku.
- 12 068,4 tys. zł (1,7% planu) w dziale 855 Rodzina, w tym najwięcej w rozdziale:
  - 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w kwocie 11 512,5 tys. zł (1,7% planu), m.in. z powodu niespełnienia przez beneficjentów świadczeń kryteriów do przyznania świadczenia oraz niewywiązanie się we właściwym czasie z obowiązku dostarczenia wymaganych dokumentów i utraty przez świadczeniobiorców uprawnień do świadczeń.

(akta kontroli str. 872-947)

2.1.2. Zaplanowane w ustawie budżetowej na 2023 r. wydatki dysponenta części 85/28 w kwocie 1 725 963 tys. zł zostały zwiększone w trakcie roku środkami z rezerw o 480 200,4 tys. zł (w tym: 471 986,1 tys. zł z rezerw celowych³¹, a 8214,3 tys. zł – z rezerwy ogólnej).

W 2023 r. Wojewoda zwiększył wydatki Urzędu (dysponenta III stopnia) środkami z rezerw celowych o kwotę 8087 tys. zł. Środki wykorzystano m.in. na zadania i zakupy inwestycyjne na drogowych przejściach granicznych, uregulowanie

³⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1541, ze zm.

³¹ W tym: 8087 tys. zł to zwiększenia obejmujące rezerwy celowe dysponenta III stopnia.

zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa oraz na sfinansowanie wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w realizację projektów, tj. „Informacja - integracja” w ramach programu FAMI³² na lata 2014-2022, „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ekonomii społecznej” i „Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Maluch plus” w ramach FERS³³ na lata 2021-2027, a także podwyższenia od 1 stycznia 2023 r. wynagrodzeń pracowników Urzędu.

(akta kontroli str. 948-962)

Przeprowadzona analiza dokumentacji dotyczącej wszystkich zwiększeń z rezerwy ogólnej na łączną kwotę 8214,3 tys. zł wykazała m.in., że:

- Złożenie wniosków o przyznanie środków z rezerwy ogólnej zainicjowane było przez Prezesa Rady Ministrów (dalej: PRM). Środki zostały przyznane na realizację zadania pn.:
  - „Zakup niezbędnego wyposażenia medycznego do rozbudowanego Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rybnie” (398,4 tys. zł)³⁴, realizowanego przez gminę Rybno;
  - „Przebudowa drogi powiatowej nr 1857N na odcinku Piaski-Straduny” – (2190,3 tys. zł)³⁵ - Powiat Elcki;
  - „Budowa remizy OSP w Ząbrowie – etap III” (700 tys. zł)³⁶ - gmina Iława;
  - „Remont kapitalny elementów oraz rekonstrukcja skoczni i mola na kąpielisku miejskim w Olecku na Jeziorze Olecko Wielkie” (1000 tys. zł)³⁷ - gmina Olecko;
  - „Budowa dwóch kortów tenisowych wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Biskupiec” (2849,6 tys. zł)³⁸ - gmina Biskupiec;
  - „Wyposażenie rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy” (1051 tys. zł)³⁹ - Powiat Nidzicki;
  - „Remont mogiły wojennej żołnierza Wojska Polskiego Romera, poległego w wojnie polsko-bolszewickiej, położonej na cmentarzu parafialnym w Nowym Mieście Lubawskim na terenie województwa Warmińsko-Mazurskiego” – (25 tys. zł)⁴⁰ – gmina Nowe Miasto Lubawskie.
- Żadne z siedmiu realizowanych zadań nie miało charakteru nieprzewidzianego i wymagającego podjęcia natychmiastowych działań zmierzających do pozyskania natychmiastowego wsparcia finansowego.
- Środki wprowadzono do planu po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu wydatków.
- Środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w zarządzeniu je przyznającym. W przypadku:
  - zakupu wyposażenia medycznego realizowanego przez gminę Rybno nie wykorzystano środków w wysokości 2 tys. zł z powodu oszczędności przetargowych powstałych w trakcie realizacji zadania (dokonano korekty decyzji budżetowej),

---

³² Fundusz Azylu, Migracji i Integracji.

³³ Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego.

³⁴ Środki przyznano zarządzeniem nr 120 PRM z dnia 5 maja 2023 r.

³⁵ Środki przyznano zarządzeniem nr 540 PRM z dnia 31 października 2023 r.

³⁶ Środki przyznano zarządzeniem nr 380 PRM z dnia 7 września 2023 r.

³⁷ Środki przyznano zarządzeniem nr 318 PRM z dnia 10 sierpnia 2023 r.

³⁸ Środki przyznano zarządzeniem nr 455 PRM z dnia 3 października 2023 r.

³⁹ Środki przyznano zarządzeniem nr 200 PRM z dnia 13 czerwca 2023 r.

⁴⁰ Środki przyznano zarządzeniem nr 49 PRM z dnia 20 marca 2023 r.

- remontu kapitalnego skoczni i mola realizowanego przez gminę Olecko nie wykorzystano kwoty 61,2 tys. zł z uwagi na wybór oferenta, który złożył korzystniejszą ofertę,
- wyposażenia rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy nie wykorzystano środków w wysokości 583 tys. zł (55,5%) z powodu opóźnień ze strony wykonawcy wykonującego rozbudowę Starostwa Powiatowego, w wyniku czego nie było możliwości zrealizowania w całości zadania dotyczącego wyposażenia budynku Starostwa (dokonano zwrotu niewykorzystanych środków),
- remontu mogiły wojennej żołnierza Wojska Polskiego nie wykorzystano środków w kwocie 18,2 tys. zł (72,8%) z uwagi na oszczędności powstałe w trakcie realizacji zadania (dokonano zwrotu niewykorzystanych środków).

(akta kontroli str. 963-1702)

Przeprowadzona analiza dokumentacji dotyczącej zwiększeń z pozycji rezerw celowych⁴¹ na łączną kwotę 153 566,5 tys. zł (32% ogólnej kwoty zwiększeń rezerw celowych) wykazała m.in., że: zmiany te wynikały z faktycznych potrzeb jednostek wchodzących w skład budżetu, były celowe oraz wprowadzono je do planu po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu wydatków. Środki z rezerwy celowej:

- Nr 7 w kwocie 139 866 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu, poniesionych w tym zakresie przez gminy województwa warmińsko-mazurskiego w I i II terminie płatniczym 2023 r. Zasady wydatkowania środków tej rezerwy wynikały z ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴² oraz z wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁴³. Środki z tej rezerwy wykorzystano w 99,9%.

Przyczynami niewykorzystania środków w kwocie 8,6 tys. zł było m.in. błędnie wykazanie przez gminę kwoty zapotrzebowania, konieczność zwrotu dotacji ze względu na zgon producenta rolnego, omyłki rachunkowe gmin przy składaniu wniosków, zaokrąglenia wynikające z list płac, zakup usług w kwotach niższych niż planowano.

- Nr 68 w kwocie 13 700,5 tys. zł wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, tj. na:
  - zakup 14 ambulansów wraz z wyposażeniem dla ośmiu jst i jednego podmiotu leczniczego, tj. 8400 tys. zł⁴⁴,

⁴¹ Pozycje nr: 7 Dopłaty do paliwa rolniczego i 68 Środki na zadania w obszarze zdrowia.

⁴² Dz. U. z 2023 r. poz. 1948.

⁴³ Dz. U. z 2013 r. poz. 1339, ze zm.

⁴⁴ Tj. trzy ambulanse dla Szpitala Powiatowego w Bartoszycach, po dwa dla: Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie, Szpitala Pro-Medica w Elku, Szpitala w Ostródzie, po jednym dla: Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Powiatowego w Piszcu, Szpitala Mrągowskiego w Mrągowie, Zespołu Opieki Zdrowotnej w Szczytnie oraz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z Warmińsko-Mazurskim Centrum Onkologii w Olsztynie.

- realizację przez samorząd województwa zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, obejmującego realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów, w tym na pokrycie kosztów obsługi, tj. 5300,5 tys. zł.

Środki z tej rezerwy wykorzystano w 95,4%. Przyczynami niewykorzystania środków w kwocie 68 tys. zł w przypadku ambulanśów były niższe ceny ich zakupu, zaś kwoty 529 tys. zł dotyczącej staży podyplomowych – przede wszystkim zwolnienia chorobowe oraz urlopy macierzyńskie lekarzy i lekarzy dentyistów.

(akta kontroli str. 1703-1837)

2.1.3. Wojewoda, na podstawie art. 177 ufp, dokonał w 2023 r. 68 blokad wydatków na łączną kwotę 70 268,7 tys. zł, w tym 46 328,1 tys. zł dotyczyło środków otrzymanych z rezerw. Zablokowano środki w kwocie:

- 49 449 tys. zł - w związku m.in. z niewystąpieniem ognisk chorób zakaźnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, mniejszą niż planowano liczbą odstrzelonych dzików, a tym samym mniejszym zapotrzebowaniem na środki finansowe na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy weterynarzy, otrzymaniem korzystniejszych ofert na zakup materiałów laboratoryjnych i leków, mniejszą liczbą awarii, napraw sprzętu i wyposażenia, otrzymaniem korzystniejszych niż zakładano ofert na realizację zadań inwestycyjnych i remontów oraz brakiem ofert na wykonanie ekspertyzy i dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Olsztynie pn. „Wykonanie instalacji oświetlenia awaryjnego, wymiany hydrantów w budynku oraz przebudowa pomieszczeń w piwnicy budynku Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Olsztynie”;
- 5474,1 tys. zł – z powodu faktycznie mniejszego niż pierwotnie planowano zapotrzebowania zgłoszonego przez gminy na wypłatę zasiłków stałych oraz składek na ubezpieczenia zdrowotne za osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej i za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej, na udzielenie pomocy w zakresie dożywiania;
- 4992 tys. zł – z tytułu nadwyżki środków pierwotnie zgłoszonych przez gminy, a przeznaczonych na sfinansowanie świadczenia rodzinnego, z funduszu alimentacyjnego i składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz na opłacanie i refundację składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów;
- 2172,5 tys. zł – z uwagi na mniejszą liczbę osób uprawnionych do otrzymania dodatków do wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej;
- 1537,4 tys. zł – w związku z niewykorzystaniem przez Gminę Stawiguda środków na zadanie pn. „Rozbudowa szkoły podstawowej w Rusi poprzez rozbudowę oddziału w Bartągu – II i III etap”, z uwagi na m.in. przedłużającą się procedurę wyboru wykonawcy zamówienia publicznego;
- 1076,6 tys. zł – z uwagi na stwierdzoną nadwyżkę środków finansowych na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów.

(akta kontroli str. 1838-1903)

Analiza dokumentacji sześciu blokad wydatków na łączną kwotę 49 449 tys. zł⁴⁵, dokonanych w drugiej połowie listopada i w grudniu 2023 r., z uwagi na nadwyżki posiadanych środków przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, wykazała, że dysponent części monitorował wykorzystanie środków dotacji. Zostały one wpisane i zatwierdzone w systemie TREZOR niezwłocznie po powzięciu informacji, że dany wydatek nie zostanie zrealizowany. Decyzje o blokowaniu środków wydano na podstawie odpowiednich informacji przekazanych przez wojewódzką inspekcję weterynaryjną po uzyskaniu i zanalizowaniu danych uzyskanych od 19 powiatowych inspektoratów weterynarii w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 1904-2138)

2.1.4. Zaplanowane w części 85/28 wydatki na dotacje w wysokości 1 660 345,9 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 1 624 048,1 tys. zł (97,8%). Wydatki te były niższe o 716 470 tys. zł (o 30,6%) od wykonanych w 2022 r. Nie wykorzystano dotacji w kwocie 36 297,8 tys. zł, w tym m.in.:

- 11 512,5 tys. zł w rozdziale 85502, w ramach którego finansowano głównie wypłaty świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń za życiem i wychowawczych wraz kosztami obsługi tych zadań. Przyczyną niewykorzystania środków było w szczególności: niespełnienie przez wnioskodawców kryteriów do przyznania świadczenia, niewywiązanie się we właściwym czasie z obowiązku dostarczenia wymaganych dokumentów, utrata przez świadczeniobiorców uprawnień do świadczeń, niedostarczenie orzeczeń o niepełnosprawności i/lub zaświadczeń potwierdzających ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przekroczenie kryterium dochodowego, jak również zgonu osób uprawnionych oraz zwroty niewykorzystanych przez jst środków w ramach 3% kosztów obsługi, z uwagi na brak możliwości dokładnego zaplanowania tych kosztów.
- 4541,7 tys. zł w rozdziale 85216, w ramach którego finansowano zasiłki stałe. Niewykorzystanie środków wynikało w szczególności z nabycia uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych z ubezpieczenia społecznego, niedostarczenia kompletu dokumentów do przyznania zasiłku, zmian wysokości dochodów podopiecznych lub ich zgonów, toczących się i niezakończonych postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczenia.
- 3266,1 tys. zł w rozdziale 80101, w ramach którego finansowano zadania inwestycyjne dla szkół podstawowych. Przyczyną niewykorzystania dotacji w przypadku jednej ze szkół była niższa kwota kosztów zadania niż pierwotnie zakładano, w innym przypadku były to przeciągające się procedury przetargowe oraz niekorzystne warunki atmosferyczne uniemożliwiające wykorzystanie kwoty dotacji do końca 2023 r.
- 3211,2 tys. zł w rozdziale 85415, w zakresie którego finansowano zakup podręczników szkolnych, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym. Niewykorzystanie środków wynikało przede wszystkim z korzystania przez uczniów z podręczników z lat ubiegłych, rezygnacji uczniów ze szkoły oraz braku na rynku wydawniczym pełnej oferty podręczników dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów, jak również z mniejszej ilości złożonych wniosków o pomoc materialną, przekroczenia kryterium dochodowego, sezonowego wzrostu zatrudnienia oraz

⁴⁵ Co stanowiło 70,4% ogólnej kwoty blokad dokonanych w 2023 r.

z przedstawienia przez rodziców faktur na niższą kwotę, niż pierwotnie zakładano.

(akta kontroli str. 912-937, 2139-2166, 2737-2739, 4495-4536)

2.1.5. Wojewoda określił wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na 2023 r. z zachowaniem obowiązków informacyjnych związanych z udzieleniem dotacji określonych w art. 122 ust. 3 i 4 ufp.

(akta kontroli str. 2167-2229)

2.1.6. Po terminie określonym w art. 168 ust. 1 ufp, tj. po 31 stycznia 2024 r. zwrotu niewykorzystanych środków dotacji w łącznej kwocie 57,4 tys. zł dokonały 42 jst. Kwotę tę zwrócono łącznie z naliczonymi za te opóźnienia odsetkami w wysokości 0,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 2230-2231)

2.1.7. U dysponenta części 85/28 kontrolą objęto dotacje przekazane jst i podległym jednostkom na realizację zadań, których wartość wyniosła 156 264,9 tys. zł i stanowiła 9,6% tych wydatków.

Zadania te dotyczyły m.in. przekazania:

- trzem jednostkom samorządu terytorialnego⁴⁶ środków finansowych na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń rodzicielskich (przekazano 127 670,4 tys. zł),
- Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego środków finansowych na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów (przekazano 14 103,5 tys. zł),
- ośmiu jst i jednemu podmiotowi leczniczemu środków finansowych na zakup 14 ambulansów (przekazano 8400 tys. zł),
- Powiatowi Elckiemu środków finansowych na dofinansowanie zadania w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1857N na odcinku Piaski-Straduny – etap IV (przekazano 2190,3 tys. zł),
- Gminie Biskupiec środków w związku z budową dwóch kortów tenisowych wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Biskupiec (przekazano 2849,6 tys. zł)⁴⁷,
- Powiatowi Nidzickiemu na wyposażenie rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy (1051,1 tys. zł).

W wyniku badania dokumentacji ustalono m.in., że:

- Dotacje na: wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń rodzicielskich, sfinansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów, zakup ambulansów przekazywano w terminach umożliwiających realizację zadań. W przypadku dotacji dofinansowanych z rezerwy ogólnej budżetu państwa środki przekazywano w grudniu 2023 r., tj. w miesiącu, do końca którego zobowiązano podmioty do wykorzystania dotacji. Ustalono, że Wojewoda wypłacił dotację:
  - 20 grudnia 2023 r., tj. w terminie wynikającym z umowy o dotację na zadanie w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1857N na odcinku Piaski-Straduny – etap IV. Podmiot zrealizował zadanie i wykorzystał otrzymane środki w 100%.
  - 21 grudnia 2023 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym sześć dni w stosunku do terminu określonego w umowie o dotację na zadanie pn. „Budowa dwóch

⁴⁶ Miasta: Olsztyn, Elbląg i Elk.

⁴⁷ Środki przyznano zarządzeniem nr 455 PRM z dnia 3 października 2023 r.

kortów tenisowych wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Biskupiec” (opisano w pkt 1 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Mimo tego opóźnienia zadanie zostało zrealizowane, a środki z dotacji wykorzystano w całości.

- 27 grudnia 2023 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 12 dni w stosunku do terminu określonego w umowie o dotację na zadanie pn. „Wyposażenie rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy (opisano w pkt 2 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Środki z tej dotacji zostały wykorzystane w 44%, pozostałe zwrócono Wojewodzie.
- W przypadku pięciu zadań Wojewoda oceniał przed przekazaniem środków rzeczywiste zapotrzebowanie na środki finansowe dotacji, zaś w jednym przypadku, dotyczącym zadania pn. „Wyposażenia rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy”, Wojewoda nie dokonał oceny rzeczywistego zapotrzebowania na środki finansowe dotacji (opisano w pkt 3 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).
- W przypadku pięciu zadań zrealizowano ich założone cele, zaś w jednym przypadku, dotyczącym zadania pn. „Wyposażenia rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy”, stwierdzono niepełną realizację zaplanowanego celu.
- W każdym przypadku weryfikowano stopień realizacji zadania.
- W żadnym przypadku nie stwierdzono wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 1060-1191, 1276-1605, 2139-2144, 2232-2736)

W przypadku dotacji celowej przeznaczonej na sfinansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków w 2023 r. Wojewoda nie przeprowadzał kontroli w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zarówno w trybie ustawy o art. 175 ust. 1 pkt 2 w zakresie wskazanym w ust. 2 pkt 5 ufp, jak i w trybie art. 6 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁴⁸, bowiem w trakcie trwającej do 31 grudnia 2023 r. umowy o dotację Wojewoda nie zidentyfikował potrzeby przeprowadzenia kontroli na miejscu (tj. w siedzibie beneficjenta dotacji), jak i konieczności żądania dokumentów źródłowych dotyczących staży podyplomowych. W ramach działań nadzorczych w zakresie ww. dotacji Wojewoda:

- w sierpniu 2023 r. analizował informacje dotyczące: liczby stażystów, wysokości środków finansowych, kosztów obsługi wynikających z umowy, wykorzystania na dzień 31 lipca 2023 r. oraz przewidywanego wykonania umowy do końca 2023 r.,
- w styczniu 2024 r. weryfikował sprawozdanie roczne z udzielonej w 2023 r. dotacji celowej, które obejmowało: liczbę stażystów, którzy ukończyli staż w 2023 r. oraz kwoty: przekazanych, wykorzystanych i zwróconych środków finansowych z podziałem na staże podyplomowe lekarzy, lekarzy dentyków i koszty obsługi.

W 2023 r. Wojewoda w ramach nadzoru nad odbywaniem staży podyplomowych, w oparciu o środki dotacji przekazane w 2023 r. Samorządowi Województwa, w trybie art. 15n ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyki⁴⁹:

- nie dokonywał wizytacji podmiotu wpisanego na listę podmiotów uprawnionych,
- nie żądał dokumentacji dotyczącej realizacji programu stażu podyplomowego,
- nie żądał ustnych bądź pisemnych wyjaśnień dotyczących realizacji programu stażu podyplomowego przez lekarza stażystę,

⁴⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

⁴⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, ze zm.

- nie dokonywał kontroli spełnienia warunków, o których mowa w art. 15c ust. 2 i 3 oraz w art. 15e ust. 1 ww. ustawy.

Nie mniej jednak w zakresie prawidłowości realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów oraz spełnienia wymagań i warunków przez podmiot prowadzący staż podyplomowy Wojewoda z własnej inicjatywy przeprowadzał w 2023 r. sześć kontroli problemowych w zakresie prawidłowości realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów oraz spełnienia wymagań i warunków przez podmiot prowadzący staż podyplomowy. W ramach tych kontroli dokonywano wizytacji podmiotów wpisanych na listę podmiotów uprawnionych, żądano dokumentacji dotyczącej realizacji programu stażu, ustnych i pisemnych wyjaśnień dotyczących realizacji programu stażu podyplomowego przez lekarza stażystę, a także dokonywano kontroli spełnienia warunków, o których mowa w art. 15c ust. 2 i 3 (tj. w zakresie podmiotów prowadzących staż) oraz 15e ust. 1 ww. ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tj. w zakresie umowy o pracę z lekarzem stażystą - wymagania wobec podmiotów prowadzących staż; czas pracy lekarza stażysty). W ramach ww. kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydawano zaleceń pokontrolnych.

Zawarta przez Wojewodę z Marszałkiem Województwa umowa o dotację z 28 lutego 2023 r. na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów była zmieniana dwukrotnie. Aneksiem z 3 października 2023 r. przyznano ze środków rezerwy celowej, na wniosek Marszałka, dodatkową kwotę 5300,5 tys. zł. Natomiast na podstawie wcześniejszego aneksu, z 27 marca 2023 r., zmieniono w umowie zapis dotyczący przekazywania na konto Urzędu odsetek naliczonych przez bank od środków dotacji przekazanych przez Wojewodę, określając termin ich przekazania do 15 dnia każdego miesiąca za każdy z miesięcy posiadania środków na rachunku bankowym (wcześniej termin ten określono jako: „niezwłocznie, jednak nie później niż do dnia 15 stycznia 2024 r.”). Na podstawie tego aneksu zrezygnowano również z zapisów umowy odnoszących się do:

- art. 255 ust. 1 ufp, stanowiącego m.in., że zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jednostce samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań;
- art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁵⁰, określającego m.in., że źródłami dochodów własnych województwa jest 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

W wyniku ww. zmiany usunięto z umowy o dotację zapisy dotyczące podstawy prawnej potrącania na rzecz Województwa Warmińsko-Mazurskiego 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa.

(akta kontroli str. 2344-2438, 3305-3306)

Wojewoda wyjaśnił m.in., że ww. aneks z 27 marca 2023 r. został zawarty z przyczyn technicznych, ponieważ Samorząd Województwa zgłaszał wątpliwości co do znaczenia terminu „niezwłocznie”. W związku z tym termin ten został uproszczony i doprecyzowany. Wojewoda zaznaczył, że nowe brzmienie umowy nie zabraniało stosowania art. 6 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy o dochodach jst.

⁵⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 356 (dalej: ustawa o dochodach jst).

W sprawie naliczania kosztów obsługi ww. zadania Wojewoda wyjaśnił, że zgodnie z interpretacją Ministerstwa Zdrowia z 22 lutego 2017 r. kwota kosztów obsługi zadania zleconego marszałkowi województwa z zakresu administracji rządowej została ustalona ryczałtowo w wysokości 123 zł za każdego finansowanego w danym roku stażystę. Weryfikacji kosztów obsługi dokonano w Urzędzie m.in. na podstawie sprawozdania rocznego z wykorzystania otrzymanych na to zadanie środków, uznając wykazaną liczbę stażystów przy kosztach obsługi za prawidłową.

NIK zauważyła, że zgodnie z art. 15i ust. 1 ww. ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry koszt obsługi zadania został skalkulowany w kwocie 123 zł w odniesieniu do jednego lekarza stażysty, a pisma, wytyczne, czy też zalecenia Ministra Zdrowia nie są źródłem prawa. Zatem podstawą prawną w tym przypadku są postanowienia art. 15i ust. 1 tej ustawy.

(akta kontroli str. 2429-2438)

2.1.8. Zaplanowane w części 85/28 wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 2645,4 tys. zł wykonano w 98,5% (2605,8 tys. zł). Przeznaczono je głównie na: wydatki osobowe niezliczane do wynagrodzeń (1373,8 tys. zł), stypendia dla uczniów (700,2 tys. zł) oraz nagrody, renty i inne wydatki (531,8 tys. zł).

Dysponent III stopnia zrealizował wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 550 tys. zł, wykonując 94,5% kwoty ujętej w planie (582 tys. zł). Przeznaczył je przede wszystkim na wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń (418 tys. zł) oraz renty (119 tys. zł).

(akta kontroli str. 872-911, 938-947, 2737-2739)

2.1.9. W 2023 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 85/28 wyniosły 453 041 tys. zł (89,3% planu) i były wyższe o 97 638 tys. zł (27,5%) od wydatków roku poprzedniego.

Największy wzrost wydatków dotyczył rozdziałów: 85132 Inspekcja Sanitarna (o 27 644,5 tys. zł), co wynikało przede wszystkim ze wzrostu kosztów utrzymania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku ze wzrostem cen usług i zakupów oraz wzrostem wydatków z tytułu wynagrodzeń i pochodnych, a także ze zmianą od 1 lipca 2023 r. podstawy naliczania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz rozdziału 01022 Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego (o 22 247,2 tys. zł), co spowodowane zostało wystąpieniem dwóch ognisk afrykańskiego pomoru świń na terenie powiatu gołdapskiego oraz sześciu ognisk grypy ptaków w powiecie działdowskim, kętrzyńskim i nowomiejskim i koniecznością wypłaty odszkodowań za zlikwidowane i zutilizowane zwierzęta.

Natomiast największy spadek wydatków dotyczył rozdziału 01095 Pozostała działalność (o 348,7 tys. zł), co spowodowane było mniejszą kwotą zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa przyznanych na podstawie wyroków sądów z przeznaczeniem na zapłatę odszkodowań za nieruchomości rolne przejęte na własność Skarbu Państwa, zapłatę odsetek lub uregulowanie kosztów postępowania.

(akta kontroli str. 872-937, 2737-2739)

Wykonane w tej grupie wydatki na wynagrodzenia wynosiły⁵¹ ogółem 271 798,8 tys. zł (99,5% planowanych) i były wyższe o 53 555,8 tys. zł (o 24,5%) od wykonanych w 2022 r.

⁵¹ Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

Największy wzrost wydatków na wynagrodzenia wystąpił w rozdziałach 85132 Inspekcja Sanitarna (o 22 347,1 tys. zł, tj. o 27,4%), 01034 Powiatowe Inspektoraty Weterynarii (o 8728,7 tys. zł, tj. o 36,1%) oraz 75011 Urzędy Wojewódzkie (o 6971,3 tys. zł, tj. o 18,6%). Powodem wzrostu wydatków na wynagrodzenia w ww. rozdziałach było m.in.:

- zwiększenie funduszu wynagrodzeń dla pracowników sfery budżetowej w wysokości 7,8%,
- utworzenie dodatkowego funduszu motywacyjnego w wysokości 3,2% kwoty stanowiącej 5/12 planowanych na 2023 r. wynagrodzeń osobowych,
- sfinansowanie z rezerw celowych budżetu państwa na 2023 r. podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w wojewódzkiej i powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych od 1 lipca 2023 r. oraz sfinansowania wynagrodzeń osób z Ukrainy zatrudnionych w Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z projektem pn. „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski”, realizowanym w ramach Programu Operacyjnego⁵² Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
- sfinansowanie z rezerw celowych budżetu środków europejskich na 2023 r. wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zatrudnionych w ramach realizacji projektu pn. „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
- sfinansowanie z rezerw celowych budżetu państwa na 2023 r. regulacji wynagrodzeń pracowników Urzędu Wojewódzkiego, a także wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu pn. „Informacja - integracja”, w ramach Programu Krajowego FAMI na lata 2014-2022, wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu pn.: „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego⁵³ na lata 2021-2027,
- zwiększenie planu finansowego o środki na odprawy emerytalne dla pracowników powiatowych inspektoratów weterynarii.

Wydatki na wynagrodzenia Wojewodów i wicewojewodów w 2023 r. zmniejszyły się w 2023 r. w porównaniu do roku poprzedniego, łącznie o 37,3 tys. zł, co stanowiło 0,01% ogółu wydatków na wynagrodzenia dysponenta części 85/28 oraz 0,1% kwoty, o którą wzrosły w tej części wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Wydatki na wynagrodzenia Wojewody wzrosły w 2023 r. w porównaniu do roku poprzedniego, łącznie o 52,1 tys. zł, natomiast wynagrodzenia dwóch wicewojewodów spadły o 89,4 tys. zł. Wzrost wynagrodzenia Wojewody spowodowany był koniecznością wypłaty w 2023 r. ekwiwalentu za niewykorzystany urlop w związku z odwołaniem z pełnionej funkcji i rozwiązaniem stosunku pracy, natomiast spadek wynagrodzenia wicewojewodów spowodowany był przebywaniem jednego z nich na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w części 85/28, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosiło 2391 osób i było wyższe o 72 osoby w porównaniu do 2022 r., głównie w związku ze wzrostem o 45 osób zatrudnienia w powiatowych Inspektoratach Weterynarii⁵⁴. Jednostka ta otrzymała bowiem w ustawie budżetowej na 2022 r. dodatkowe środki z przeznaczeniem na: 24 nowe etaty (od stycznia 2022 r.) oraz 57 nowych etatów (od października 2022 r.). Jednakże ww. osoby

⁵² Dalej: PO.

⁵³ Dalej: FERS.

⁵⁴ Tj. w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, rozdział: 01034.

zatrudniano na nowe etaty w różnych okresach 2022 r. Natomiast w 2023 r. osoby te przepracowały cały rok, zatem do przeciętnej liczby zatrudnionych wliczano cały etat. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 9473 zł i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 1630,4 zł (o 21%). W 2023 r. wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wynosiły 13 639,9 tys. zł i były niższe od środków wydatkowanych w tym zakresie w roku poprzednim o 1836,8 tys. zł.

W 2023 r. zmianie uległa metodologia wyliczania stanu zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego⁵⁵. Zmiana ta zakładała, że przy wyliczeniu przeciętnego zatrudnienia w okresie nie uwzględniano się osób, które nie otrzymywały za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, natomiast w wyliczeniu zatrudnienia na koniec okresu należało uwzględnić również osoby, które nie pobierały wynagrodzenia. W efekcie mógł nastąpić wzrost zatrudnienia na koniec 2023 r., ze względu na wykazanie osób niepobierających wynagrodzenia.

Dyrektor Wydziału Finansów i Kontroli podała, m.in., że przy sporządzaniu zbiorczego sprawozdania Rb-70 nie weryfikowano prawidłowości wyliczenia stanu zatrudnienia w każdej jednostce. Weryfikacji podlegał natomiast plan oraz wykonanie wydatków przeznaczonych na wynagrodzenia. Weryfikacja stanu zatrudnienia przez służby Wojewody musiałaby wiązać się z kontrolami na miejscu w 14 podległych jednostkach na koniec kwartału, co wymagałyby wglądu do wielu dokumentów będących podstawą do sporządzania list płac oraz dokonywania odpowiednich zapisów księgowych, tj.: umowy o pracę, zwolnienia lekarskie, urlopy (wychowawcze, macierzyńskie, bezpłatne). Jednostki podległe zobowiązane były do działania w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i same odpowiadają za prawidłowość i rzetelność przekazywanych danych dotyczących zatrudnienia, w oparciu o materiały źródłowe będące w ich posiadaniu.

(akta kontroli str. 2740-2850)

Wydatki bieżące Urzędu (dysponenta III stopnia) wyniosły 114 703 tys. zł (97,3% kwoty ujętej w planie) i były wyższe o 19,6% od wykonanych w roku poprzednim. Największe wydatki poniesiono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (81 961 tys. zł, tj. 71,5% ogółu wydatków bieżących) oraz na zakup materiałów, wyposażenia, wyrobów medycznych, energii, usług remontowych i pozostałych (22 969 tys. zł, tj. 20%).

(akta kontroli str. 938-947, 2739)

W 2023 r. w Urzędzie (dysponent III stopnia) wypłacono 6893,4 tys. zł nagród. Kwota ta była wyższa o 2531,2 tys. zł (o 58%) od wypłaconej w 2022 r. Średnia nagroda wypłacona pracownikowi Urzędu wynosiła 9,5 tys. zł⁵⁶. W 2023 r. osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe (Wojewoda i wicewojewodowie) nie otrzymywały nagród.

(akta kontroli str. 2775)

W Urzędzie w 2023 r. 122 osoby (131 w 2022 r.) wykonywały zadania na podstawie umów-zleceń, w tym 117 osób wykonywało zadania podstawowe⁵⁷, a pięć – pomocnicze⁵⁸. W wyniku zawarcia tych umów wydatkowano 713 tys. zł (o 10,2% mniej

⁵⁵ Instrukcja sporządzania sprawozdania rb-70 zawarta w załączniku nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454).

⁵⁶ Średnia wyliczona jako łączna kwota wydatków na nagrody brutto w danym roku przez średnie zatrudnienie w tym okresie według sprawozdania Rb-70.

⁵⁷ Tj. wykonywanie pracy w komórkach merytorycznych.

⁵⁸ Tj. wykonywanie pracy w komórkach obsługowych (typu kadry, księgowość, administracja, wspomaganie informatyczne).

niż w 2022 r.), w tym 644 tys. zł (o 12% mniej) w związku z wykonywaniem zadań podstawowych, 69 tys. zł (o 11,3% więcej) – pomocniczych. Badanie dwóch umów zleceń (2%) zawartych z osobami niebędącymi pracownikami Urzędu⁵⁹ oraz pięciu umów zleceń zawartych z osobami wykonującymi zadania pomocnicze (100%), w tym: z trzema będącymi pracownikami Urzędu i świadczącymi usługi z zakresu sprzątnięcia, napraw i konserwacji oraz dwoma niebędącymi pracownikami Urzędu, a świadczącymi usługi z zakresu informatyki - nie wykazało nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 2774-2828)

2.1.10. Zaplanowane w części 85/28 wydatki majątkowe w kwocie 67 384,2 tys. zł wykonano w 92,9% (62 580,2 tys. zł). W porównaniu do roku poprzedniego wydatki te były wyższe o 28 032,9 tys. zł (o 81%).

Największe wydatki majątkowe wystąpiły w dwóch rozdziałach: 60031 Przejścia Graniczne – 10 280,2 tys. zł (16,4%) oraz 75410 Komendy Wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej – 11 325,2 tys. zł (18,1%)

W rozdziale 60031 zrealizowano przede wszystkim zadanie dotyczące przebudowy i modernizacji budynku Oddziału Celnego⁶⁰ na Drogowym Przejściu Granicznym⁶¹ w Bezledach, natomiast w 75410 wydatki ponoszono głównie na zakup sprzętu analitycznego oraz samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Komend PSP z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

(akta kontroli str. 972-937, 2737-2739)

Wydatki majątkowe dysponenta III stopnia wyniosły 12 637 tys. zł (96% planowanych) i były o 18,2% wyższe od poniesionych w roku poprzednim. Ze środków tych sfinansowano m.in. przebudowę i modernizację budynku OC DPG w Bezledach⁶² (7633 tys. zł), zakup kombinezonu przeciwodłamkowego na potrzeby Lotniczego Przejścia Granicznego⁶³ w Szymanach (533 tys. zł), zakup dwóch samochodów osobowych na potrzeby Urzędu (374 tys. zł), zakup urządzeń do identyfikacji nieznanymi substancji chemicznych na DPG w Bezledach oraz DPG w Grzechotkach (680 tys. zł).

Z zaplanowanych na 2023 r. przez dysponenta III stopnia 22 zadań inwestycyjnych o wartości 9905 tys. zł, w trakcie roku budżetowego zrezygnowano z 11 zadań o wartości 1787 tys. zł, a do planu wprowadzono 45 nowych zadań o wartości 2947 tys. zł. W 2023 r. zrealizowano 45 zadań, 11 – częściowo, a 11 nie zrealizowano (m.in. z konieczności przeniesienia środków na inne zadania w związku ze wzrostem cen zakupu urządzeń oraz usług budowlanych).

(akta kontroli str. 938-947, 2739, 2851-2857)

2.1.11. Zobowiązania dysponenta części 85/28 na koniec 2023 r. wyniosły łącznie 23 496,8 tys. zł i w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 2042,7 tys. zł.

Najwyższy wzrost zobowiązań nastąpił w rozdziale 85132 Inspekcja Sanitarna, o 1754,3 tys. zł, tj. 24%⁶⁴, co spowodowane było w szczególności wzrostem w 2023 r. wydatków płacowych oraz cen towarów i usług, natomiast spadek – w rozdziale 01022 Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe

⁵⁹ Wykonującymi zadania podstawowe w zakresie pełnienia funkcji: członka wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności w województwie warmińsko-mazurskim oraz konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie hipertensjologii.

⁶⁰ Dalej: OC.

⁶¹ Dalej: DPG.

⁶² Dalej: DPG w Bezledach.

⁶³ Dalej: LPG.

⁶⁴ W 2022 r. zobowiązania w rozdziale 85132 wynosiły 7319,9 tys. zł, zaś w 2023 r. – 9074,2 tys. zł.

pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego, o 2095,3 tys. zł, tj. o 90,7%⁶⁵, co wynikało z mniejszej liczby ognisk zapaalnych chorób zakaźnych zwierząt.

Zobowiązania Urzędu (dysponent III stopnia) wyniosły 5799,8 tys. zł i były o 672,9 tys. zł wyższe niż w roku poprzednim. Wzrost ten dotyczył głównie zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi. Zobowiązania obu dysponentów były niewymagalne.

(akta kontroli str. 2858-2872)

2.1.12. Wojewoda nie został zobowiązany przez Prezesa Rady Ministrów, na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020⁶⁶, do wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, jak również, na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z 12 marca 2022 r.⁶⁷, do wpłaty środków na Fundusz Pomocy obywatelom Ukrainy. W 2023 r. nie dokonywano takich wpłat.

(akta kontroli str.2873)

2.1.13. W 2023 r. nie było wydatków, które nie wygasają z upływem 2022 r.

(akta kontroli str. 872-911, 938-947)

2.1.14. Szczegółowym badaniem objęto dokumentację dotyczącą wydatków Urzędu (dysponenta III stopnia) w kwocie 11 809 tys. zł (9,2% ogółu wydatków Urzędu). Próbę do badania wylosowano metodą monetarną⁶⁸ z pozapłacowych wydatków⁶⁹ za okres styczeń-październik 2023 r. i uzupełniono ją w sposób celowy wydatkami poniesionymi w okresie listopad-grudzień 2023 r. Ustalono, że 99% badanych wydatków dokonano m.in. zgodnie z planem finansowym na realizację zadań Urzędu, nie stwierdzono wydatków niecelowych, poniesionych po terminie płatności oraz niegospodarnych.

(akta kontroli str. 2874, 3021-3022, 3036, 3060-3063, 3082-3085)

2.1.14.1. Badaniem objęto poniesione w Urzędzie wydatki w wysokości 209,2 tys. zł na kampanie informacyjne, które miały na celu podniesienie świadomości społecznej mieszkańców odnośnie działalności Wojewody oraz zadań i programów rządowych. W ramach tych kampanii zawarto sześć umów, trzy z nich⁷⁰ obejmowały przygotowanie filmów i infografik. W ramach dwóch ww. umów zrealizowano materiały (dwa filmy), na których przedstawiono ówczesnego Wojewodę jako kandydata do sejmiku z podaniem pozycji na liście wyborczej partii.

W ramach realizacji umowy⁷¹ zawartej na przeprowadzenie kampanii sponsorowanej w serwisie Facebook, opublikowano 10 filmów dotyczących zadań i programów rządowych realizowanych przez Wojewodę na terenie województwa oraz 20 infografik w formie multimedialnej. Materiały te przedstawiały ówczesnego Wojewodę biorącego udział m.in. w biegach, grającego w piłkę, ruszającego na pielgrzymkę czy

⁶⁵ W 2022 r. zobowiązania w rozdziale 01022 wynosiły 2310,6 tys. zł, zaś w 2023 r. – 215,3 tys. zł.

⁶⁶ Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

⁶⁷ Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz. U. z 2023 r. poz. 103.

⁶⁸ Z prawdopodobieństwem wylosowania proporcjonalnym do wartości wydatku.

⁶⁹ Populację stanowiły wydatki od 1 tys. zł.

⁷⁰ Na łączną kwotę 100 tys. zł, tj. umowy nr: WO-IV.2600.1.2023 z 01.06.2023 r. na kwotę 90 tys. zł, BW-I.2141.11.2023 z 08.09.2023 r. na kwotę 5 tys. zł oraz BW-I.2141.12.2023 z 11.10.2023 r. na kwotę 5 tys. zł.

⁷¹ WO-IV.2600.1.2023 z 01.06.2023 r. na realizację kampanii społecznej polegającej na promowaniu programów rządowych i działań Wojewody Warmińsko-Mazurskiego poprzez tworzenie dokumentacji graficznej, fotograficznej i video, mającej na celu podniesienie świadomości społecznej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego odnośnie zadań i programów rządowych realizowanych na tym terenie.

uczestniczącego w piknikach na terenie województwa. Zrealizowane materiały nie zostały zamieszczone na portalu społecznościowym Urzędu (Facebooku). Były natomiast prezentowane na prywatnym profilu Artura Chojeckiego. Profil ten nosił nazwę „Artur Chojecki – kandydat do Sejmu”.

Przedmiotowa umowa została zawarta przez ówczesnego Dyrektora Wydziału Obsługi Urzędu (z upoważnienia Dyrektora Generalnego). W umowie wskazano, że końcowy wygląd filmów, infografik oraz ustawienia kampanii społecznej będą konsultowane z Urzędem i będą podlegały jego końcowej akceptacji. Wskazano, że ustalenia te zostaną przeprowadzone w drodze spotkań roboczych oraz drogą elektroniczną i w tym celu do kontaktu z wykonawcą usługi wyznaczono ówczesnego rzeczownika Wojewody.

W ramach realizacji ww. umowy wykonawca przekazywał ówczesnemu rzeczownikowi Wojewody raporty efektywności z serwisu Metricool.com⁷², w których wskazywał uzyskane efekty w okresie od 1 czerwca 2023 r. do 10 września 2023 r., w tym m.in. liczbę wyświetleń, liczbę interakcji, liczbę fanów fan page`a, odbiorców tych materiałów z podziałem na płeć, wiek, liczbę wyświetleń wg poszczególnych miast województwa. Z przedstawionej przez wykonawcę dokumentacji monitorowania wyświetleń wynikało, że do 30 czerwca 2023 r. podlegał temu profil „Artur Chojecki – Wojewoda Warmińsko-Mazurski”, a we wrześniu 2023 r. profil „Artur Chojecki – kandydat do Sejmu”.

Urząd, z tytułu realizacji umowy, otrzymał od wykonawcy pięć faktur. Wszystkie zostały podpisane przez ówczesnego dyrektora Biura Wojewody⁷³ oraz Dyrektora Generalnego Urzędu ze wskazaniem, że zostały one sprawdzone pod względem merytorycznym. Za realizację tej umowy Urząd zapłacił 90 tys. zł.

Nierzetelne postępowanie związane z wykorzystaniem przez Urząd 10 filmów, 20 infografik oraz z przeprowadzeniem kampanii sponsorowanej w serwisie Facebook opisano w pkt 4 sekcji „Stwierdzenie nieprawidłowości”.

W ramach realizacji dwóch umów, zawartych przez Urząd z osobą, na realizację usług na łączną kwotę 10 tys. zł⁷⁴ fizyczną przygotowano dwa materiały audiowizualne (spoty wyborcze) o długości do 2 minut, publikowane następnie na profilu ówczesnego Wojewody w serwisie Facebook. Oba opatrzone napisem „materiał wyborczy KW Prawo i Sprawiedliwość”. Pierwszy z filmów pt. „Krótka relacja z 8 lat pracy Wojewody Warmińsko-Mazurskiego” użyty został na potrzeby sponsorowanej kampanii reklamowej przeprowadzonej w dniach od 24 września do 13 października 2023 r. na profilu „Artur Chojecki – kandydat do Sejmu”. Drugi film pt. „Razem możemy więcej - 8 lat owocnej współpracy z samorządami” wykorzystano analogicznie, umieszczając go w serwisie Facebook od 9 października 2023 r. do 27 marca 2024 r. Po tym dniu materiał usunięto. Dyrektor Generalna Urzędu wyjaśniła, że Biuro Wojewody nie dysponuje tym materiałem.

Pomimo, że wymienione filmy przedstawiały ówczesnego Wojewodę jako kandydata do Sejmu RP (z podaniem pozycji na liście wyborczej) i posłużyły promocji jego osoby, za ich wykonanie zapłacił Urząd. Obie umowy z wykonawcą podpisał ówczesny Dyrektor Generalny, natomiast rachunki przedstawione przez wykonawcę zatwierdzili

---

⁷² Wszechstronne narzędzie do analizowania, zarządzania i rozwijania cyfrowej obecności w mediach społecznościowych.

⁷³ W jednym przypadku dokonał tego kierownik Oddziału w Biurze Wojewody w zastępstwie Dyrektora Biura Wojewody.

⁷⁴ Umowy nr: BW-I.2141.11.2023 z 08.09.2023 r. na wykonanie usługi za kwotę 5 tys. zł oraz BW-I.2141.12.2023 z 11.10.2023 r. – za kwotę 5 tys. zł.

pod względem merytorycznym ówcześni dyrektorzy: Biura Wojewody oraz Generalny⁷⁵.

Akceptacji materiałów dokonał pisemnie, w dniach: 1 i 21 października 2023 r. ówczesny rzecznik Wojewody. Przyznał, że to do niego należała ostateczna akceptacja danego projektu pod kątem jego poprawności językowej i tekstowej oraz graficznej lub audiowizualnej. W dniu 29 marca 2024 r. dokonał wpłaty na konto Urzędu kwoty 11 tys. zł⁷⁶, tj. o 1 tys. zł wyższej od wydatków poniesionych na ten cel przez Urząd.

W celu umieszczenia w serwisie Facebook reklam dotyczących zagadnień społecznych, wyborów lub polityki warunkiem koniecznym było ujawnienie, kto za te reklamy zapłacił. Analiza NIK profilu byłego Wojewody przeprowadzona w serwisie Facebook wykazała, że reklamy z użyciem przedmiotowych materiałów audiowizualnych zawierały informacje, że zostały opłacone przez Komitet Wyborczy Prawi i Sprawiedliwość.

Sfinansowanie ze środków publicznych dwóch spotów wyborczych byłego Wojewody opisano w pkt 5 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W ramach pozostałych trzech umów⁷⁷ zlecono wydruk oraz kolportaż 200 tys. egzemplarzy broszury informacyjnej, 300 banerów oraz 20 tys. egzemplarzy sprawozdania opisującego działania Wojewody jako organu administracji rządowej.

W przypadku banerów, w lipcu 2023 r. skierowano do potencjalnych wykonawców zapytanie ofertowe na wykonanie projektu baneru informacyjnego oraz jego wydruku w ilości 300 sztuk⁷⁸. Zapytanie ofertowe oraz umowę na wykonanie ww. przedmiotu zamówienia zaakceptował ówczesny Dyrektor Wydziału Obsługi Urzędu (z upoważnienia Dyrektora Generalnego).

W przedmiotowej umowie wskazano, m.in. że końcowy wygląd baneru będzie konsultowany z zamawiającym i będzie podlegał jego ostatecznej akceptacji. Ustalenia w tym zakresie miały zostać przeprowadzone w drodze spotkań roboczych oraz drogą elektroniczną, dlatego do kontaktu z wykonawcą usługi wyznaczono ówczesnego rzecznika Wojewody. Za realizację powyższej umowy Urząd zapłacił 21,3 tys. zł. Przed dokonaniem płatności faktura za usługę została podpisana przez ówczesnych dyrektorów: Biura Wojewody oraz Dyrektora Generalnego ze wskazaniem, że została ona sprawdzona pod względem merytorycznym.

Urząd nie dysponował, według stanu na 25 marca 2024 r., dokumentacją, z której wynikałoby jaki zamówiono baner (infografika, wielkość), jaki został wykonany, gdzie oraz w jakiej liczbie egzemplarzy został rozmieszczony.

Były Dyrektor Generalny w zakresie braku infografiki i treści baneru zeznał, m.in. że wedle jego obecnej, jak i zapewne ówczesnej wiedzy określenie w opisie przedmiotu zamówienia tematyki baneru poprzez jego tytuł „Krótka realizacja z 8 lat pracy Wojewody Warmińsko-Mazurskiego opisujący działania Wojewody jako organu administracji rządowej”, było wystarczające ze względu na fakt, iż w rozdziale 10 w ust. 1 zapytania ofertowego cena była wskazana jako 100% wagi kryteriów. Odnośnie kolportażu banerów m.in. zeznał, że ciężko jest się odnieść do zapisów umowy w kwestii znaczenia pojęcia kolportażu, ponieważ banery nie podlegają kolportażowi (jak broszury lub innego rodzaju materiały informacyjne, które można

⁷⁵ W jednym przypadku w zastępstwie ówczesnego Dyrektora Generalnego fakturę zatwierdziła ówczesna Dyrektor Wydziału PN.

⁷⁶ Tytułem: „w celu skompensowania pomyłki w związku z umowami: BW-I.2141.11.2023 i BW-I.2141.12.2023”.

⁷⁷ Na łączną kwotę 109,2 tys. zł, tj. umowy nr: WO-IV.2600.2.2023 z 03.07.2023 r. na kwotę 81,2 tys. zł, WO-IV.2600.4.2023 z 29.08.2023 r. na kwotę 21,2 tys. zł, WO-IV.2600.3.2023 z 03.07.2023 r. na kwotę 6,6 tys. zł.

⁷⁸ Procedura zawarcia umowy nr WO-IV.2600.4.2023 z 29.08.2023 r.

dostarczyć do skrzynek pocztowych). Według byłego Dyrektora Generalnego decydowała treść zapytań ofertowych, a także opis przedmiotu zamówienia.

W zapytaniu ofertowym nierzetelnie dokonano opisu przedmiotu zamówienia dotyczącego wykonania projektu baneru informacyjnego - opisano w pkt 6 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 4095-4468, 4494)

W trakcie kontroli NIK ustalono, że w poprzednich latach kwoty wydatków poniesionych na kampanie społeczne⁷⁹ wyniosły odpowiednio: 73 tys. zł w 2021 roku i 82,3 tys. zł w 2022 roku, podczas gdy w 2023 roku wydatkowano na ten cel pięciokrotnie więcej, tj. ponad 418,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 4469)

2.1.15. W ramach realizacji obowiązku wynikającego z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁸⁰ (dalej: upzp) sporządzono i zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej: BZP) oraz na stronie internetowej Urzędu⁸¹ plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych⁸², obejmujący jedenaście postępowań, które planowano przeprowadzić w 2023 r. w trybie podstawowym bez negocjacji⁸³ i jedno w trybie zamówienia z wolnej ręki⁸⁴. Plan, sporządzony na wzorze określonym rozporządzeniem⁸⁵, podlegał 14 aktualizacjom, z których ostatnia⁸⁶ zawierała 22 postępowania, w tym 18 w trybie podstawowym bez negocjacji, trzy w trybie przetargu nieograniczonego i jedno w trybie zamówienia z wolnej ręki. Plan oraz jego aktualizacje zawierały w szczególności informacje dotyczące: przedmiotu i rodzaju zamówień, przewidywanego trybu albo procedury udzielenia zamówienia, orientacyjnej wartości zamówienia, przewidywanego terminu wszczęcia postępowań.

(akta kontroli str. 2878-3009)

Roczne sprawozdanie o zamówieniach udzielonych w 2023 r.⁸⁷ przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych 15 lutego 2024 r., tj. w terminie, o którym mowa w art. 82 ust. 2 upzp. Zakres informacji zawartych w sprawozdaniu, jego wzór oraz sposób przekazania odpowiadał wymogom rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania⁸⁸.

(akta kontroli str. 3020-3039)

Badanie dokumentacji dotyczącej dwóch zamówień publicznych na łączną kwotę 659,1 tys. zł brutto⁸⁹ (stanowiącą 6,3% łącznej wartości udzielonych zamówień na

⁷⁹ Wydatki zaewidencjonowane w § 4300 „Zakup usług” (7) – usługi poligraficzne (w tym wydruk ulotek, broszur, banerów, tabliczek informacyjnych) oraz § 4300 (28) – usługi zakupione w TV (w tym spoty w TV i radio, ogłoszenia w mediach internetowych).

⁸⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.

⁸¹ <https://www.gov.pl/web/uw-warminko-mazurski/plan-postepowan-o-udzielenie-zamowien-publicznych-na-rok-2023>

⁸² Zamieszczony w BZP i na stronie BIP Urzędu 30 stycznia 2023 r.

⁸³ Tj. na podstawie art. 275 pkt 1 upzp.

⁸⁴ Tj. na podstawie art. 305 pkt 2 upzp.

⁸⁵ Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień (Dz. U. poz. 2362).

⁸⁶ Zamieszczona 30 listopada 2023 r. w BZP oraz na stronie internetowej Urzędu.

⁸⁷ 2023/SPRR 00006853/01.

⁸⁸ Dz. U. poz. 2463.

⁸⁹ Zamówienie pn. „Dostawa kombinezonu przeciwodłamkowego na potrzeby LPG Mazury” na kwotę 532,6 tys. zł. oraz pn. „Dostawa samochodu osobowego na potrzeby Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie” na kwotę 126,6 tys. zł.

podstawie upzp), wydatkowaną w całości w 2023 r., wykazało m.in., że w przypadku tych zamówień:

- prawidłowo oszacowano wartość zamówienia i prawidłowo zastosowano tryb podstawowy,
- powołano komisje przetargowe, a jej członkowie oraz kierownik zamawiającego, a także osoby mogące mieć wpływ na wynik postępowania złożyły stosowne oświadczenia, wymagane upzp,
- przedmioty zamówień opisano zgodnie z zasadami określonymi w upzp,
- prawidłowo wyznaczono terminy składania i otwarcia ofert, ogłoszenia o zamówienia umieszczono na stronie Urzędu, Specyfikacje Warunków Zamówienia (dalej: SWZ) zawierały odpowiednie elementy, prawidłowo określono kryteria oceny ofert, a przed otwarciem ofert zamieszczono na stronie internetowej informacje o kwotach przeznaczonych na sfinansowanie zamówień, co było zgodne z przepisami upzp,
- informacje o złożonych ofertach przekazano Prezesowi UZP w sposób i w terminie zgodnym z przepisami upzp,
- zamawiający dokonał wyboru ofert najkorzystniejszych na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w SWZ, a z wyłonionymi dostawcami podpisano stosowne umowy⁹⁰,
- po wykonaniu ww. umów umieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych informacje o ich wykonaniu⁹¹.

Stwierdzono również, że w jednym z dwóch badanych postępowań, zamówienie ujęto w Planie postępowań o udzielenie zamówień Urzędu na 2023 r.⁹², natomiast w drugim przypadku, zamówienie ujęto w tym planie⁹³, dopiero po upływie 71 dni od dnia zaakceptowania wniosku o wszczęcie tego postępowania (opisano w pkt 7 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 3040-3104)

Badanie trzech zamówień na łączną kwotę 193,6 tys. zł brutto⁹⁴, do udzielenia których, z uwagi na ich wartość⁹⁵, nie zastosowano upzp, wykazało m.in., że we wszystkich przypadkach:

- czynności związane z analizą rynku przeprowadzoną w celu wyboru wykonawców zamówień dokonano na zasadach określonych w Regulaminie udzielania zamówień publicznych w Urzędzie⁹⁶ (dalej: Regulamin udzielania zamówień publicznych);
- rzetelnie sporządzono dokumentację postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- realizacja zamówień, pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy, była zgodna z treścią zawartych umów.

(akta kontroli str. 3105-3136)

⁹⁰ Tj. umowę nr WO-IV.272.50.2023 z 20 grudnia 2023 r. i umowę nr WO-IV.272.20.2023 z 25 lipca 2023 r.

⁹¹ Odpowiednio 7 i 9 dni po wykonaniu umów.

⁹² Aktualizacja nr 14 z 23 listopada 2023 r., poz. 1.2.15.

⁹³ Aktualizacja nr 7 z 22 czerwca 2023 r., poz. 1.2.8.

⁹⁴ Zamówienia pn.: „Dostarczenie regałów przesuwnych i stacjonarnych na potrzeby archiwum Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie” udzielonego na kwotę 66,3 tys. zł oraz „Dostawa maszyn szorująco-zbierających na potrzeby Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechołkach” udzielonego na kwotę 77,1 tys. zł., „Dostawa i instalacja urządzenia kompensacji mocy biernej indukcyjnej i pojemnościowej dla Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie” na kwotę 50,1 tys. zł.

⁹⁵ Tj. zamówień o wartości nieprzekraczającej 130 tys. zł.

⁹⁶ Zarządzenie nr 1 Dyrektora Urzędu z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gminie Biskupiec przekazano dotację celową w kwocie 2849,6 tys. zł z opóźnieniem wynoszącym sześć dni w stosunku do terminu określonego w § 3 ust. 2 umowy nr 2 zawartej 21 listopada 2023 r. o dofinansowanie z rezerwy ogólnej budżetu państwa zadania pn. „Budowa dwóch kortów tenisowych wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Biskupiec”. W ww. umowie wskazano, że wypłata dotacji przez Wojewodę nastąpi w terminie do 15 grudnia 2023 r. przelewem na rachunek bankowy gminy, zaś przelewu środków dokonano 21 grudnia 2023 r.

Dyrektor Wydziału WIN wyjaśniła m.in. że z udzielanych przez gminę Biskupiec telefonicznych informacji wynikała niepewność realizacji zadania i brak możliwości wykorzystania środków do końca 2023 r., z uwagi na złe warunki atmosferyczne i konieczność ponownego wykonania części prac, które nie zostały odebrane. Gmina nie sygnalizowała potrzeby przekazania dotacji w całości, ani nawet w części. Z tego względu środki nie zostały przekazane do dnia 15 grudnia 2023 r. na konto jednostki. Informację o możliwości zrealizowania do końca 2023 r. inwestycji organ podjął dopiero 18 grudnia 2023 r. – w tym dniu Wójt Gminy Biskupiec zwrócił się z prośbą o przekazanie środków z dotacji. Zamówienie na środki zostało przekazane w możliwie najkrótszym terminie.

Zdaniem NIK zapisy umowy o dofinansowanie z rezerwy ogólnej budżetu państwa obligowały Wojewodę do wypłaty dotacji w terminie wskazanym w umowie, bez konieczności uprzedniego uzyskiwania od strony umowy wniosku o przekazanie środków finansowych dotacji.

(akta kontroli str. 1276-1383, 2371-2736)

2. Powiatowi Nidzickiemu wypłacono dotację celową w kwocie 1051,1 tys. zł z opóźnieniem wynoszącym 12 dni w stosunku do terminu określonego w § 3 ust. 2 umowy nr 1 zawartej 1 września 2023 r. o dofinansowanie z rezerwy ogólnej budżetu państwa zadania pn. „Wyposażenie rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy”. W ww. umowie wskazano, że wypłata dotacji przez Wojewodę nastąpi w terminie do 15 grudnia 2023 r. przelewem na rachunek bankowy powiatu, zaś przelewu środków dokonano dopiero 27 grudnia 2023 r., tj. cztery dni przed terminem, do którego zobowiązano powiat do wykorzystania dotacji.

Dyrektor Wydziału WIN wyjaśniła m.in. że z udzielanych kilkakrotnie przez Powiat Nidzicki telefonicznych informacji wynikała niepewność realizacji zadania i brak możliwości wykorzystania środków do końca 2023 r. Z tego też względu Starosta Nidzicki wystąpił z wnioskiem do Wojewody o ujęcie kwoty 1051,1 tys. zł przyznanej Powiatowi Nidzickiemu ze środków rezerwy ogólnej na realizację tego zadania w wydatkach, które w 2023 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego. Wniosek w tej sprawie Wojewoda skierował do Ministerstwa Finansów 30 listopada 2023 r. W związku z tym środki nie zostały przekazane do 15 grudnia 2023 r. na konto jednostki. Następnie pismem z 15 grudnia 2023 r. Powiat Nidzicki wycofał swój wniosek o ujęcie tej kwoty w wydatkach niewygasających, a Ministerstwo Finansów 19 grudnia 2023 r. odrzuciło w systemie TREZOR wniosek Wojewody w tej sprawie. Finalnie, 20 grudnia 2023 r., Powiat Nidzicki zwrócił się z prośbą o przekazanie środków z dotacji. Zamówienie na środki zostało przekazane w możliwie najkrótszym terminie.

Zdaniem NIK zapisy umowy o dofinansowanie z rezerwy ogólnej budżetu państwa obligowały Wojewodę do wypłaty dotacji w terminie wskazanym

w umowie, bez konieczności uprzedniego uzyskiwania od strony umowy wniosków o przekazanie środków finansowych dotacji.

(akta kontroli str. 1384-1605, 2731-2736)

3. Wojewoda przed przekazaniem Powiatowi Nidzickiemu 27 grudnia 2023 r. dotacji celowej w kwocie 1051,1 tys. zł na zadanie pn. „Wyposażenie rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy” nie ocenił rzeczywistego zapotrzebowania tego Powiatu na środki finansowe. Zgodnie § 1 ust. 3 umowy nr 1 z 1 września 2023 r. o dofinansowanie z rezerwy ogólnej budżetu państwa zadania pn. „Wyposażenie rozbudowanego budynku Starostwa Powiatowego w Nidzicy”, jeżeli w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego lub po zakończeniu realizacji zadania jego wartość ulegnie zmniejszeniu w stosunku do wartości zadania określonej we wniosku o dofinansowanie kwota środków ulega zmniejszeniu o taki sam procent, o jaki były obniżone koszty zadania. W ramach ww. zadania zarząd Powiatu Nidzickiego zawarł z wykonawcami w październiku 2023 r. dwie umowy, w oparciu o przeprowadzone postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, na łączną kwotę 928,8 tys. zł, która była o 122,3 tys. zł niższa od kwoty przyjętej we wniosku o dofinansowanie. Skutkiem niedokonania oceny faktycznego zapotrzebowania na środki finansowe było przełanie 27 grudnia 2023 r. na rachunek bankowy Powiatu kwoty o 122,3 tys. zł wyższej niż wynikającej z zawartych umów.

Dyrektor Wydziału WIN wyjaśniła m.in., że nie dokonano oceny rzeczywistego zapotrzebowania na środki finansowe z uwagi na bardzo krótki okres na przekazanie dotacji od złożenia wniosku, brak informacji ze strony jednostki o zawarciu umów w oparciu o udzielenie zamówienia publicznego na kwotę niższą niż wynikało to z umowy o dofinansowanie zadania, w której określona była całkowita jego wartość. Ponadto z uwagi na wystąpienie przez Powiat o przekazanie pełnej kwoty przyznanej dotacji, organ przyjął ją jako właściwą i wynikającą z zawartych umów.

(akta kontroli str. 1384-1605, 2731-2736)

4. Nierzetelne było postępowanie kontrolowanej jednostki związane z realizacją umowy zawartej 1 czerwca 2023 r., której przedmiotem było przeprowadzenie kampanii społecznej, tj. przygotowanie 10 filmów dotyczących zadań i programów rządowych, 20 infografik promujących programy rządowe, przeprowadzenie kampanii sponsorowanej w serwisie Facebook, za wynagrodzeniem w kwocie 90 tys. zł. Materiały te (filmy, infografiki) zostały bowiem przez pracownika Urzędu zamieszczone w okresie czerwiec-sierpień 2023 r. w serwisie Facebook na prywatnym profilu ówczesnego Wojewody i były dostępne w okresie kandydowania tej osoby na posła do Sejmu RP. Zdaniem NIK, w sytuacji, gdy zamawiającym był Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki, to materiały te będące efektem realizacji przedmiotu zamówienia powinny być dostępne (zamieszczone) na stronie zamawiającego lub też w serwisie Facebook na profilu Urzędu, a nie na prywatnym profilu ówczesnego Wojewody. Takie postępowanie zapewniłoby transparentność i przejrzystość działań kontrolowanej jednostki związanych z wydatkowaniem środków publicznych.

Ówczesny Dyrektor Generalny zeznał, m.in. że wedle jego obecnej wiedzy, były to materiały informacyjne (relacje) z istotnych społecznie obszarów działania Wojewody, informowały o jego pracy i zrealizowanych zadaniach, jako organu administracji rządowej. Nie było przedstawienia w nich Wojewody jako kandydata

do Sejmu. Dodał, że nie zlecał i nie potwierdzał wykonania materiałów przedstawiających Wojewodę jako kandydata do Sejmu.

(akta kontroli str. 4229-4284, 4322-4324, 4358-4417, 4420-4426, 4458-4468)

5. Środki publiczne w kwocie 10 tys. zł zostały 6 października i 7 listopada 2023 r. wydatkowane na opłacenie dwóch spotów wyborczych tj. materiałów audiowizualnych opatrzonych napisem „materiał wyborczy KW Prawo i Sprawiedliwość”, ówczesnego Wojewody, które zostały opublikowane w serwisie Facebook – na jego prywatnym profilu. Wydatek ten był niezasadny i niecelowy, gdyż nie dotyczył wykonania (realizacji) zadania publicznego. Poniesienie przez Urząd ww. wydatku naruszało zatem art. 44 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 ufp, który stanowi, m.in., że wydatki ze środków publicznych, powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny.

Obie umowy z wykonawcą podpisał ówczesny Dyrektor Generalny, natomiast rachunki przedstawione przez wykonawcę zatwierdzili pod względem merytorycznym ówczesni dyrektorzy: Biura Wojewody oraz Generalny⁹⁷.

Ówczesny Dyrektor Generalny zeznał, m.in. że nie przypomina sobie żadnego dokumentu, który mógłby przechodzić przez jego ręce i zawierać oznaczenie „materiał wyborczy Prawa i Sprawiedliwości”. Dodatkowo zeznał m.in., że wspólnym celem przedmiotowym umów było podniesienie świadomości społecznej mieszkańców województwa poprzez przedstawienie relacji z okresu sprawowania przez wojewodę urzędu.

(akta kontroli str. 4285-4324, 4418-4426, 4433-4468, 4494)

6. W sporządzonym w lipcu 2023 r. zapytaniu ofertowym dotyczącym wykonania projektu baneru informacyjnego oraz jego wydruku w ilości 300 sztuk⁹⁸ nierzetelnie dokonano opisu przedmiotu tego zamówienia. Nie określono w nim bowiem istotnego elementu, tj. wymiarów zamawianych banerów.

Dyrektor Wydziału Obsługi Urzędu wyjaśniła, m.in. że brak wskazań wymiarów banerów wynikał z przeoczenia, a o jego wymiarach wykonawcy zostali poinformowani w trakcie przekazywania zapytań ofertowych. Zarówno wyłoniony wykonawca, jak i drugi oferent potwierdzili, że informację o wymiarach banerów uzyskali drogą telefoniczną w kontakcie z Biurem Wojewody. Wskazali również, że ich oferty dotyczyły banerów o wymiarach 2x1 m.

(akta kontroli str. 4155-4228, 4325-4326, 4350-4357, 4465-4468)

7. Pomimo, iż w okresie od 12 kwietnia 2023 r., tj. od zaakceptowania wniosku o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia pn. „Dostawa kombinezonu przeciwodłamkowego na potrzeby LPG Mazury” na kwotę 532 590,00 zł, do 21 czerwca 2023 r. Plan postępowań o udzielenie zamówień Urzędu na 2023 r. aktualizowano dwukrotnie⁹⁹, to nie ujęto w nim ww. zamówienia. Zamieszczono je dopiero w aktualizacji nr 7 z 22 czerwca 2023 r. (poz. 1.2.8).

Takie postępowanie nie było rzetelne. Skoro Zamawiający zdecydował się bowiem zamieścić informację o tym zamówieniu, to powinien to uczynić w dniu zaakceptowania wniosku o wszczęcie postępowania.

Dyrektor Wydziału Obsługi Urzędu wyjaśniła m.in., że obowiązek aktualizacji, o którym mowa w art. 23 ust. 4 upzp, odnosi się do postępowań, których realizacja została zaplanowana w rozumieniu art. 23 ust. 1 upzp i które zostały ujęte w planie

⁹⁷ W jednym przypadku w zastępstwie ówczesnego Dyrektora Generalnego fakturę zatwierdziła ówczesna Dyrektora Wydziału PN.

⁹⁸ Procedura zawarcia umowy nr WO-IV.2600.4.2023 z 29.08.2023 r. na kwotę 21,2 tys. zł.

⁹⁹ Aktualizacja nr 5 z 19 kwietnia 2023 r. oraz nr 6 z 12 czerwca 2023 r.

postępowań. W tym znaczeniu aktualizacja planu postępowań obejmuje przypadki, w których zamawiający rezygnuje z określonego postępowania bądź też modyfikuje informacje przedstawione w planie w odniesieniu do poszczególnych postępowań zgodnie z dyspozycją art. 23 ust. 3 upzp. Zamawiający ma również techniczną możliwość „dodania” nowego postępowania do zamieszczonego już planu, natomiast jest to jego fakultatywna decyzja, nieobjęta ustawowym obowiązkiem aktualizacji planu.

(akta kontroli str. 2878-3009, 3086-3104)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane w 2023 r. przez dysponenta części 85/28 wyniosły 34 283,3 tys. zł (97,6% planowanych) i były wyższe o 28 671,5 tys. zł od poniesionych w 2022 r.

Środki te wydatkowano z trzech programów operacyjnych (dalej: PO), tj. PO Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, PO Wiedza Edukacja i Rozwój na lata 2014-2020, PO Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 oraz z Programu Fundusze dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027, tj.:

- 1) W ramach PO Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 wydatkowano łączną kwotę 32 316 tys. zł, z czego: 16 371,9 tys. zł wydatkowała Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie (dalej: KW PSP), 11 185,1 tys. zł - Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie (dalej: WSSE) oraz 4759 tys. zł - Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne (dalej: PSSE), tj.:
  - KW PSP z projektu pn. „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V” na kwotę 12 595 tys. zł zakupiła pięć średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych¹⁰⁰ oraz cztery ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego¹⁰¹, natomiast realizując projekt pn. „Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego na kwotę 3776,9 tys. zł zakupiono trzy sztuki sprzętu analitycznego¹⁰², siedem sztuk namiotów¹⁰³, transporter kołowy do poruszania się w trudno dostępnym terenie¹⁰⁴ oraz samochód do dekontaminacji podczas działań medycznych¹⁰⁵.
  - WSSE z projektu pn. „Wsparcie państwowej inspekcji sanitarnej poprzez dostosowanie pomieszczeń laboratorium do standardów BSL3” na kwotę 11 185,1 tys. zł przebudowała i zmodernizowała własne laboratorium, m.in. w celu reagowania na sytuacje kryzysowe spowodowane pojawieniem się nowych lub istniejących drobnoustrojów o potencjale pandemicznym należących do drugiej i trzeciej grupy zagrożenia biologicznego.
  - Siedem PSSE w: Elblągu, Elku, Gołdapi, Iławie, Kętrzynie, Mrągowie i Olsztynie zrealizowało projekt pn. „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działań” na kwotę 4759 tys. zł. Z projektu sfinansowano m.in. zakup sprzętu i wyposażenia laboratoryjnego, prace remontowo-budowlane związane z modernizacją sieci teleinformatycznych, remont pomieszczeń na przyjmowanie, przechowywanie prób do badań laboratoryjnych.

¹⁰⁰ Z przeznaczeniem dla: KM PSP w Olsztynie, KP PSP w Olecku, Piszcu, Braniewie, Szczytnie.

¹⁰¹ Z przeznaczeniem dla: KM PSP w Elblągu, KP PSP w Gołdapi, Bartoszycach i Elku.

¹⁰² Dla KM PSP w Olsztynie.

¹⁰³ Z przeznaczeniem dla: KW PSP w Olsztynie (2 szt.) i po jednej dla: KM PSP w Olsztynie, KP PSP w Giżycku, Piszcu, Szczytnie, Gołdapi.

¹⁰⁴ Dla KP PSP w Elku.

¹⁰⁵ Dla KM PSP w Olsztynie.

- 2) W ramach PO Wiedza Edukacja i Rozwój na lata 2014-2020, WSSE wraz z 17 PSSE zrealizowało jeden projekt pn. „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski”, który polegał na zatrudnieniu pracowników z Ukrainy w celu dostosowania organów Inspekcji do sytuacji związanej z wojną w Ukrainie. Środki w wysokości 575,8 tys. zł wydatkowano na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi, wyposażenie stanowisk pracy w sprzęt informatyczny i meble oraz pokrycie kosztów szkoleń.
- 3) Państwowa Straż Rybacka w Olsztynie (dalej: PSR) zrealizowała w ramach PO Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 projekt pn. „Doposażenie Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie w celu zwiększenia efektywności kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym”. W wyniku projektu zakupiono dwa specjalistyczne samochody terenowe na kwotę 386,3 tys. zł.
- 4) W ramach FERS zrealizowano dwa projekty, tj. projekt pn. „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ekonomii społecznej”, z którego sfinansowano wypłatę wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla sześciu pracowników dysponenta III stopnia¹⁰⁶ zaangażowanych w realizację projektu w wysokości 24,2 tys. zł, a z projektu pn. „Opieka na dziećmi do lat trzech - Maluch+”, oprócz wypłaty wynagrodzeń w kwocie 127,6 tys. zł dla 11 pracowników Urzędu¹⁰⁷ przydzielonych do projektu, sfinansowano także wydatki na utworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 na kwotę 853,4 tys. zł.

Całość niewykorzystanych środków (846,3 tys. zł) dotyczyła pięciu projektów. W ramach projektu pn.:

- „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działań”, realizowanego przez PSSE, nie wykorzystano środków w kwocie 481 tys. zł, a z projektu pn. „Doposażenie Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie w celu zwiększenia efektywności kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym”, realizowanego przez PSR, nie wykonano wydatków w wysokości 9,7 tys. zł, co w obu ww. przypadkach wynikało z powstałych oszczędności przetargowych,
- „Opieka na dziećmi do lat trzech - Maluch+” nie wykorzystano środków w kwocie 326,5 tys. zł, z czego: 324,3 tys. zł z uwagi na problemy z dostarczeniem szeregów dokumentów przez niepubliczne podmioty i dokonywaną przez nie zmianą harmonogramów realizacji zdania (z 2023 r. na 2024 r.) oraz 2,2 tys. zł z powodu nieobecności pracowników dysponenta III stopnia obsługujących projekt.
- „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” realizowanego przez WSSE wraz z PSSE, nie wykorzystano środków w wysokości 27,5 tys. zł, zaś z projektu „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ekonomii społecznej”, realizowanego przez dysponenta III stopnia, nie wykonano wydatków kwocie 1,6 tys. zł, co spowodowane było przebywaniem pracowników zaangażowanych w ww. projekty na zwolnieniach lekarskich, jak również późniejszym, niż planowano, terminem zatrudnienia pracowników.

Wydatki dysponenta części zostały zwiększone o 21 251 tys. zł środkami z rezerwy celowej budżetu środków europejskich. Badanie pięciu ostatnich decyzji zwiększających plan wydatków na łączną kwotę 3119 tys. zł, tj. 14,7% zwiększeń, wykazało m.in., że zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty wykorzystane

¹⁰⁶ Z trzech Wydziałów Urzędu: Polityki Społecznej, Finansów i Kontroli, Organizacji i Kadr.

¹⁰⁷ Z trzech Wydziałów Urzędu: Polityki Społecznej, Finansów i Kontroli, Infrastruktury i Nieruchomości.

zostały zgodnie z przeznaczeniem. Wydatkowano je na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach, tj. na obsługę i realizację projektów: pn. „Opieka na dziećmi do lat trzech - Maluch+” i „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ekonomii społecznej”, na zakup transportera kołowego przystosowanego do poruszania się w trudno dostępnym terenie wraz z przyczepą do jego transportu dla KP PSP w Ełku oraz samochodu wsparcia dekontaminacji podczas działań medycznych dla KM PSP w Olsztynie, a także na modernizację sieci teleinformatycznej w PSSE w Olsztynie.

(akta kontroli str. 3137-3254)

2.3. Realizacja działań nadzorczych

2.3.1. W 2023 r. Wojewoda, jako dysponent części 85/28, sprawował określoną w art. 175 ust. 1 i 2 ufp kontrolę i nadzór nad podległymi jednostkami poprzez merytoryczne komórki organizacyjne Urzędu, których pracownicy m.in.:

- dokonywali, na podstawie danych otrzymywanych od jst, analiz zapotrzebowania na dotacje przed uruchomieniem środków oraz okresowych analiz efektywności ich wydatkowania,
- sporządzali kwartalne analizy wykorzystania dotacji celowych na zadania zlecone jst, zawierające m.in. dane dotyczące wysokości planowanych dotacji, kwot przekazanych i wydatkowanych (w ramach analiz stwierdzono m.in., że wykorzystanie przekazanych środków w większości rozdziałów kształtowało się na właściwym poziomie, zbliżonym do wskaźnika wynikającego z upływu czasu),
- przeprowadzili dziewięć kontroli w zakresie prawidłowości i terminowości pobierania dochodów,
- przeprowadzili w 46 jednostkach kontrolę prawidłowości wykorzystania dotacji celowych oraz realizacji dotowanych zadań (kontrole te dotyczyły głównie dotacji przekazanych w 2022 r.).

(akta kontroli str. 3255-3333)

2.3.2. W 2023 r. audytor Urzędu przeprowadził dwa zadania audytowe oraz dwie czynności sprawdzające. W ramach zadań audytowych wydano 21 zaleceń. Działania te nie dotyczyły wykonania budżetu w 2023 r.

(akta kontroli str. 3334-3355)

2.3.3. W wystąpieniu pokontrolnym z 17 kwietnia 2023 r. NIK zawnioskowała do Wojewody o:

1. Dokonywanie na bieżąco w księgach rachunkowych odpisów przedawnionych należności.
2. Prowadzenie czynności windykacyjnych bez zbędnej zwłoki.
3. Podjęcie działań w celu dokonywania na bieżąco blokad planowanych wydatków w przypadku stwierdzenia posiadania środków w nadmiernej wysokości.
4. Wskazywanie do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku budżetowego kwot wydatków zgodnych z zaciągniętymi wcześniej zobowiązaniami.
5. Podjęcie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej.
6. Szacowanie wartości zamówienia w sposób zgodny z art. 28 ustawy PZP, tj. z należytą starannością, m.in. poprzez utrwalanie w formie pisemnej informacji o zaferowanych cenach, stanowiących podstawę do określenia szacunkowej wartości zamówienia.

7. Opisywanie przedmiotu zamówienia bez wskazywania znaków towarowych lub w przypadku ich użycia wskazania wyrazów „lub równoważny” i kryteriów stosowanych w celu oceny równoważności.
8. Udzielanie i przesyłanie odpowiedzi na pytania wszystkim oferentom, do których kierowano zapytania ofertowe.
9. Dokonanie kompleksowej weryfikacji celowości i zasadności przyznawania dodatków zadaniowych.
10. Określenie jednolitych i przejrzystych zasad oraz procedur przyznawania i cofania dodatków zadaniowych.

Przeprowadzone w toku kontroli szczegółowe badanie dokumentacji udzielonych zamówień publicznych wykazało, że Urząd zrealizował wnioski pokontrolne z kontroli (wnioski nr 6-8). Analiza decyzji dotyczących blokad również potwierdziła ich bieżące dokonywanie (wniosek nr 3).

Wniosek (nr 5) w zakresie podjęcia działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej zrealizowano m.in. poprzez zakup kompensatorów energii biernej indukcyjnej i pojemnościowej dla DPG w Grzechotkach, Gołdapi i Bezledach, zmieniono grupy taryfowe w ośmiu punktach poboru energii (dalej: PPE)¹⁰⁸, dokonano zmniejszenia mocy umownej w trzech punktach poboru energii¹⁰⁹. Zastosowano także szereg innych rozwiązań ograniczających pobór energii elektrycznej, jak np.: żarówki LED, system druku podążającego, czujniki ruchu w ciągach komunikacyjnych piwnic, pomieszczeń socjalnych, punktach ksero, zrezygnowano z oświetlenia świątecznego oraz wprowadzono zakaz używania prywatnych urządzeń dogrzewających. W wyniku podjętych działań w 2023 r., w stosunku do 2022 r., nastąpił spadek zużycia energii elektrycznej o 18%, zaś oszczędności w opłatach za dostawę energii elektrycznej na podstawie faktur za 2023 r. oszacowano na poziomie 1 mln zł.

Analiza podjętych działań w zakresie wniosków dotyczących dodatków zadaniowych (wnioski nr 9 i 10) wykazała, że zostały one zrealizowane częściowo. Przyznawanie dodatków zadaniowych uregulowano Zarządzeniem nr 16 Dyrektora Generalnego Urzędu z 4 września 2023 r.¹¹⁰ Przeprowadzono również w lipcu i grudniu 2023 r., weryfikację przyznanych dodatków zadaniowych pod kątem ich aktualności. Kontrola wykazała jednak, że pięciu osobom wypłacono w 2023 r., w łącznej kwocie 46,3 tys. zł (w tym za czerwiec 2023 r. – 8 tys. zł, dodatek zadaniowy z tytułu opracowania i wdrożenia nowatorskiego rozwiązania zarządczego „Zintegrowany Program Rozwoju Zawodowego Kadry Kierowniczej - program budowania warsztatu zarządczego”, mimo że zakończenie wdrażania tego programu nastąpiło już w styczniu 2022 r. (opisano w pkt 1 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Przeprowadzone w toku niniejszej kontroli szczegółowe badanie w zakresie dochodzenia i zarządzania należnościami (wnioski nr 1 i 2) wykazało, że wnioski w tym zakresie nie zostały zrealizowane. Stwierdzono bowiem nieprawidłowości w zakresie podejmowanych działań windykacyjnych oraz niewyksięgowywanie należności, które uległy przedawnieniu (opisano w pkt 2 i 3 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” w obszarze 1).

W ramach przedmiotowej kontroli nie było możliwości odniesienia się do wniosku (nr 4) dotyczącego wskazywania właściwych kwot do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku

¹⁰⁸ Tj. DPG: Gołdap, Bezledy, Grzechotki, Gronowo, PPE zlokalizowane w: Elblągu przy ul. Kotwicznej 2 i Portowej 7, Olsztynie przy Al. M. J. Piłsudskiego 7/9 i ul. Niepodległości 53/55.

¹⁰⁹ PPE w Elblągu ul. Kotwicza 2 i ul. Portowa 7 oraz w Olsztynie przy ul. Niepodległości 53/55.

¹¹⁰ W sprawie ustalenia zasad przyznawania dodatków zadaniowych członkom korpusu służby cywilnej zatrudnionym w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie.

budżetowego, ponieważ w 2023 r. u dysponenta części 85/28 nie wystąpiły wydatki niewygasające.

W wystąpieniu pokontrolnym z 17 kwietnia 2023 r. NIK wskazała, że w trakcie realizacji pozostają wnioski sformułowane w wystąpieniu z 14 kwietnia 2022 r., dotyczące podjęcia działań w celu wyegzekwowania lub stwierdzenia nieściągalności i wyśięgowania z ewidencji księgowej ośmiu zaległości (z 33, o które wnioskowano) przejętych po zlikwidowanej MSP delegaturze terenowej w Gdańsku. Analiza wykazała, że w zakresie pięciu (z ośmiu) zaległości wniosków nie został zrealizowany. Dysponent w 2023 r. nie prowadził żadnych czynności w celu ich wyegzekwowania, a w przypadku przedawnienia nie podejmował kroków w celu ich spisania (opisano w pkt 1 i 2 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” w obszarze 1).

W trakcie realizacji pozostawały również dwa wnioski dotyczące realizacji zadań nałożonych na Wojewodę ustawą z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej¹¹¹, które dotyczyły:

- przekazywania dopłat z Funduszu na podstawie wniosków o dopłatę, do których dołączono dokumenty potwierdzające dane i informacje w nich zawarte,
- określenia wzoru umowy o dopłatę, umożliwiającego spełnienie przez organizatorów ustawowych wymogów otrzymywania dopłat.

Oba wnioski zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 3356-3506)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Za czerwiec 2023 r. pięciu osobom, tj. Dyrektorowi Generalnemu, trzem dyrektorom Wydziałów¹¹², jednemu kierownikowi Oddziału¹¹³, wypłacono comiesięczny dodatek zadaniowy w związku z dodatkowymi zadaniami w zakresie opracowania i wdrożenia nowatorskiego rozwiązania zarządczego pn. „Zintegrowany Program Rozwoju Zawodowego Kadry Kierowniczej – program budowania warsztatu zarządczego¹¹⁴” (w czerwcu 2023 r. wypłacono z tego tytułu 8 tys. zł). Przy czym, ZPRZ realizowany w ramach projektu Synergia został wdrożony w styczniu 2022 r., co jednoznacznie wykazano w trakcie kontroli NIK¹¹⁵.

Ówczesny Dyrektor Generalny zeznał, m.in. że po zakończeniu wdrożenia, trwał nadal proces doskonalenia zawodowego przy założeniu, że sam program Synergia się nie skończył, a dobra praktyka o nazwie ZPRZ i prowadzone w związku z nim zadania trwały. Program ten poprawił i nadal poprawia aspekty funkcjonowania Urzędu.

NIK nie zgadza się z powyższym stanowiskiem. Wdrażanie powyższego programu zakończyło się już w styczniu 2022 r., co jednoznacznie wykazała kontrola NIK. Potwierdzone zostało to także w Uchwale¹¹⁶ Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli oddalającej zastrzeżenia Wojewody m.in. w przedmiotowym zakresie. Niniejsza Uchwała wpłynęła do Urzędu 30 maja 2023 r. Wpłaty ww. dodatków dokonano natomiast za czerwiec 2023 r. w kwocie 8 tys. zł.

(akta kontroli str. 3446-3450, 4465-4468)

¹¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2464.

¹¹² Polityki Społecznej, Zarządzania Kryzysowego, Organizacji i Kadr.

¹¹³ Kierownik Oddziału w Wydziale Organizacji i Kadr, stanowisko zajmowane w 2023 r.

¹¹⁴ Dalej: ZPRZ.

¹¹⁵ P/23/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2022 r.”

¹¹⁶ KPK-KPO.441.78.2023 z 30 maja 2023 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 roku przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Wydatków dokonywano z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ufp i aktach wykonawczych, oraz w granicach kwot planowanych, poza sfinansowaniem dwóch spotów wyborczych byłego Wojewody. Stwierdzono także, że nieterminowo przekazano środki z rezerwy ogólnej dwóm jst, przy czym w jednym przypadku nie dokonano oceny rzeczywistego zapotrzebowania na te środki. Niezasadnie wypłacono w czerwcu 2023 r. pięciu osobom dodatek zadaniowy z tytułu opracowania i wdrożenia nowatorskiego rozwiązania zarządczego ZPRZ, którego wdrożenie zakończono w styczniu 2022 r. Nierzetelne były również działania Urzędu w zakresie przeprowadzenia kampanii informacyjnych dotyczących działalności Wojewody oraz zadań i programów rządowych. W 2023 roku Wojewoda sprawował nadzór, o którym mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ufp, jednak nie był on w pełni skuteczny, o czym świadczą stwierdzone nieprawidłowości.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 85/28 łącznych sprawozdań za 2023 r. oraz sprawozdań jednostkowych dysponenta głównego i dysponenta III stopnia:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/28 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu (zarówno dysponenta głównego, jak i dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty w Urzędzie system kontroli zarządczej zapewniał kontrolę prawidłowości sporządzanych sprawozdań, a Wojewoda sprawował w tym zakresie odpowiedni nadzór, m.in. poprzez wykonywanie kontroli finansowych w podległych jednostkach. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

NIK zwraca jednak uwagę, że brak należytego przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu, dotyczących należności przedawnionych, utrudniał należyte wywiązywanie się z obowiązków w zakresie sprawozdawczości.

(akta kontroli str. 3507-4076)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe za 2023 r. i w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. Sprawozdania sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a dane w nich zawarte odpowiadały zapisom ewidencji księgowej.

V. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie sformułowała uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie czynności windykacyjnych bez zbędnej zwłoki.
2. Dokonywanie na bieżąco w księgach rachunkowych odpisów przedawnionych należności.
3. Terminowe przekazywanie środków z rezerwy ogólnej w ramach dotacji dla jst.
4. Dokonywanie przed wypłatą środków finansowych z rezerwy ogólnej oceny rzeczywistego zapotrzebowania na te środki.
5. Podjęcie działań mających na celu weryfikację celowości i zasadności przyznania i wypłaty w czerwcu 2023 r. pięciu pracownikom Urzędu dodatków zadaniowych za opracowanie i wdrożenie nowatorskiego rozwiązania zarządczego ZPRZ i ewentualne wystąpienie o ich zwrot.

W związku z dokonaną w dniu 29 marca 2024 r. przez ówczesnego rzeczownika Wojewody wpłatą w wysokości 11 tys. zł na rachunek bankowy Urzędu NIK nie formułuje wniosku pokontrolnego dotyczącego zwrotu środków z tytułu wydatku, który nie powinien być poniesiony ze środków publicznych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹¹⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

¹¹⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 15 kwietnia 2024 r.

Kontrolerzy:

Lidia Wójcik

Specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Izabela Kowalska
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Miłosz Chmielewski
Starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Joanna Majkowska
Starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby
Kontroli

z up.

Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis